

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI 2014

21 Joulukuun Näyttely

Kuva: Liina Heikkinen

Kuva: Emilia Raunio

Näyttelijästä joogaohjaajaksi

Näyttelijä-laulaja Venla Saartamo unelmoi oman levyn äänittämisestä.
Sivu 4-5

Hetken odottelun jälkeen

Vanha kanahaukka laskeutui ylväästi ruokailemaan. Siv. 32

Kuva: Jarkko Mänttari

Eri-ikäisiä sukulaisia

Keski-Suomen Mänttarien tapaaminen keräsi Palokan Pelimannitaloon yli 50 mänttäriläistä.
Sivu 24

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Tärkeintä nauttia tästä hetkestä	4-5
Virkeyttä kaupunkikuvaan	6-7
Sippolan vanhan kirkon ovet	7
Minnesotan suomalaismuseossa odotti yllätys	8-9
Joulu on kirkas valo	10-11
Jouluruokaa tarjoo kunnon väki	12-13
Sitä joulua en unohda	14-15
Se suvun oikea joulupukki	16-17
Joulu on löytämisen aikaa	18-19

Suvun synttärjuhla kokosi yli 150 sukulaista	20-21
Sukukuoron kantaesitys huipensi juhla-konsertin	22-23
Irkumusiikki täytti Palokan Pelimannitalon	24
Serkut kokoontuivat Ahviossa	24
In memoriam	25
Tulevaisuuden tutkija maalaili näkymiä	26
Sukugolf pelattiin jo 17. kerran	27
Yrittäjäsivut	28-30
Lyhyet, Väinö Puoshaka	31
Kolumni	32
Tapahtumakalenteri, Sukuyhdistyksen tiedot	33
Suvun myyntituotteet	34-35

NIINIPUU 21, 2014

www.niinipuu.fi

20. vuosikerta

Julkaisija ja kustantaja I Mänttärin Sukuyhdistys ry, PL 2, 46901 Inkeroinen

Toimituksen yhteystiedot: toimitus@niinipuu.fi tai etunimi.sukunimi@niinipuu.fi

Päätoimittaja I Anssi Paasivirta
+ 358 400 815 418

Toimitussihteeri I Marko Wahlström
+ 358 400 434 529

Art director, sivunvalmistus I Kirsi Juura
tuotanto@niinipuu.fi

Toimituskunta I Eila Korjala, Jarmo Lehtomäki, Jorma Mänttari, Eeva Puustinen

Tämän lehden avustajat I Marjut Lehto, Jarkko Mänttari, Liina Heikkinen, Tuomas Mänttari, Olli Sipilä, Timo Huovila, Hannu Mäkinen

Ilmoitusmyynti I Kaisu Venäläinen
+ 358 040 520 0243, ilmoitukset@niinipuu.fi

Osoitteenmuutokset (VTJ) I Timo Huovila
+358 50 591 5786

osoitemuutos@niinipuu.fi

Painopaikka: Scanweb, Kouvola 2014

Painosmäärä: 15 250 kpl

Kansikuva: Anne Mänttärin perhealbumi

ISSN 1283-240X

Tämä lehti on painettu
ympäristöystävälliselle paperille

Juhlaseremonioista kohti perinteitä

Kuva: Marko Wahlström

Kaukaiset vieraat

Australiassa asuvat Risto ja Pirjo Raanoja sekä Matti ja Raili Vesala nauttivat sateisesta Suomen suvesta Mänttärin suvun 80-vuotisjuhlassa. Sivut 20-23

Kuva: Elina Lehtomäki

valoisaa joulua

Niinipuun toimitus toivottaa lukijoilleen hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

www.niinipuu.fi

Löydät meidät Facebookista ja Twitteristä!

www.facebook.com/niinipuu

Twitter: @NiinipuuMedia

Kädessänne on Mänttärin Sukuyhdistyksen juhluvuoden viimeinen ponnistus. Sukuyhdistyksen 80- ja Niinipuu-lehden 20-vuotisjuhlan kunniaksi päätettiin julkaista joululehti. Pohdimme myöhemmin, jatketaanko vuosittain kahden lehden julkaisemista.

Suvun vuosijuhlaseremoniat olivat kesäkuun viimeisenä sunnuntaina. Pääjuhlassa sukumuseon mällä muisteltiin menestyksen vuosia, kuultiin tervehdyksiä ja jaettiin kunniamerkkejä ansioituneille sukutoimijoille. Erityisen arvokasta oli, että juhlaan osallistui joukko henkilöitä, jotka olivat olleet läsnä jo ensimmäisissä sukujuhlissa vuonna 1934.

Illalla Sippolan kirkossa oli tasokas juhlakonsertti, jonka kaikki esiintyjät olivat suvun jäseniä. Erityisesti jäi mieleen sukuyhdistyksen ikäisen **Heikki Rosendahlin** trumpettisoolot ja musiikin huippuammattilaisten muodostaman kuoron yllätysohjelma konsertin lopussa.

Kaikki meni hyvin, mutta sää oli karmea. Vettä satoi ja lämpötila oli vaivoin 10 astetta. Sääolosuhteiden vuoksi väkeä juhlissa oli niukahkosti. Ensimmäistä kertaa juhlissa ja juhlakonsertista oli suora lähetys verkossa. Seurantatietojen mukaan livenä lähetystä katsoi noin 200 henkilöä ja kaikkiaan lähetys sivuja klikattiin noin 2 000 kertaa.

Muutoinkin uudet Niinipuu-nimen alla julkaistavat verkkosivumme ovat olleet ahkerassa käytössä ja vuorovaikutteisuuksikin on virinnyt. Haluamme olla digitaalisessakin sukutoiminnassa kärkijoukoissa.

Joulu on rauhoittumisen ja traditioiden aikaa. Lapsuudessa ja nuoruudessa joulu oli aina suuri juhla. Suku kokoontui yhteen. Miehet ja nuorisot kävivät etsimässä joulukuusen metsästä aina vasta aattona. Sillä tavoin pääsi karkuun suursiivouksen viimeistä huipentumaa.

Jouluaterian jälkeen tuli joulupukki, joka kohtalaisen varhaisessa vaiheessa osoittautui naapurin Väinöksi, jolla oli päällään nurinpäin käännetty talvipomppu. Joululauluja laulettiin runsaasti, joista kaiken huippu oli aina jouluvirsi. Ja aamulla lähdettiin kello kuudeksi Sippolan kirkkoon joulujumalanpalvelukseen. Kirkko oli tuolloin aina täpötäynnä. Kerrankin istuin kirkonajan parvelle vievillä portailla.

Omassa perheessämme Helsingissä olemme jatkaneet perinteitä. Joulukinkku paistetaan viimeisenä yönä. Ennen jouluillallista lauletaan jouluvirsi ja joku aina vuorollaan lukee jouluevankeliumin. Ja lahjojen määrää yritetään aina vähentää, vaikka siinä ei näköjään koskaan onnistuta. Oma traditioni on lukea jouluyönä joululahjateksti ja nautiskella rasiallinen lahjasuklaata.

Yksi mieleen painuneimpia jouluja oli nuorimman lapsemme syntymävuosi. Joulukuusen hakuretki Liikkalaan jäi pikasuorituksesi, kun appiukko tuli rappusille vastaan ja sanoi, että heti takaisin Helsinkiin, sillä vaimo lähti juuri laitokselle. Peräkärriin saatiin mukaan hänen itselleen hankkima kuusi. Ehdin mukaan synnytykseen. Pitkä tovi aattoa vietettiin sitten koko perheen voimin laitoksella maistellen juuri paistettua kinkkua.

Hyvää joulua kaikille lukijoillemme

"Jouluaamuna
lähdettiin
aamukuudeksi
Sippolan kirkkoon"

Anssi Paasivirta (taulu 10793)
suvun päämies

Aloitin joogan, kun odotin ensimmäistä lastani vuonna 2007. Pikku hiljaa huomasin pitäväni kaikin voimin kiinni edes yhdestä joogan viikkotunnista, jos en muuten omaa aikaa ehtinyt löytämään, helsinkiläinen joogaopettaja **Venla Saartamo-Barquero** (taulu 8164) kertoo.

Aloitettuaan harrastuksen, hän huomasi joogan olevan hyväksi ja antavan paljon voimia. Aikansa joogattuaan, hän tuli siihen tulokseen, että haluaa syventää omaa harjoitteluaan ja mahdollisesti jakaa sitä myös muille.

Päätin mennä joogaopettajakoulutukseen. Olen suorittanut RYT200-peruskoulutuksen ja noin 200 tuntia syventävää koulutusta Scaravelli-joogaan. Huomasin pitäväni erittäin paljon Scaravelli-joogasta, joka on hyvin meditatiivista tekemistä, rauhallisessa tahdissa.

Saartamo-Barqueron mielestä joogasta on tullut nykypäivänä vähän turhan iso trendi, josta löytyy tyyliisuuntia joka lähtöön.

– Scaravelli-joogassa on tärkeää, että mieli ja keho pääsevät myös kunnolla rentoutumaan fyysisen harjoituksen lomassa. Tänä päivänä varsinkin kiireisille ihmisille tällaiset asiat ovat erittäin tärkeitä. Hengitys sekä pienet liikkeet sukeltavat syvälle ja auttavat tekemään tilaa kehoon.

JOOGATUNTEJA VUOKRATILOISSA

Saartamo-Barquero järjestää tällä hetkellä joogatunteja vuokratuissa tilassa. Lisäksi hän pitää nykyään satunnaisesti tunteja Vallilassa, jossa samoista tiloista löytyy myös hoitohuone äänimaljahierontaa varten.

– Jooga antaa energiaa ja samalla rauhaa. Mielen ja kehon hyvinvointi ovat sidoksissa toisiinsa ja joogassa keskitytään molempiin yhtä lailla. Joogan ohjaus on myös hyvin vahvasti vuorovaikutteista oppilaiden kanssa, joten on mukavaa kun saa sekä antaa että vastaanottaa, hän luonnehtii.

Hän sanoo ottavansa ohjaamisen ilona jakaa tietämystään muille.

– Haasteita on paljon, mutta niiden kanssa on edettävä vähitellen, hyväksyen ja tiedostaen, että olen vasta alkumetreillä joogan ohjaajana. Otan haasteet kuitenkin aina mielenkiinnolla vastaan sekä sanon suoraan, mikäli en tiedä jotakin ja lupaan ottaa asiasta selvää.

Tärkeimmäksi asiaksi joogaopettaja toteaa sen, että kaikelle olisi syytä antaa aikaa elämässä.

– Me usein juoksemme tukka putkella

Tärkeintä on naut

Näyttelijä-laulaja Venla Saartamo auttaa ihmisiä löytämään itsensä

elämän ohi. Täytyisi olla läsnä, nauttia tästä hetkestä ja pitää lapsenomainen uteliaisuus mukana sekä välttää kasvamasta liian aikuiseksi, jolloin ei enää liikuta lasten tapaan. Tulisi myös muistaa pienet, kauniit yksityiskohdat jokapäiväisessä elämässä.

LAULAMINEN TÄRKEÄSSÄ ROOLISSA

Laulaminen on ollut Venla Saartamo-Barqueron elämässä aina läsnä ja nainen kertoo näin olevan myös tulevaisuudessa.

– Laulamisen avulla voin purkaa tunteitani, antaa tarinoita ja ajatuksia ihmisille

sekä koskettaa. Laulussa on myös vahva vuorovaikutus yleisön kanssa, ja yksin tekeminen on omaan sisäänsä syvälle vievää, aivan kuten joogassakin.

Hän sanoo haluavansa toimia niin joogaopettajana kuin laulajanakin elämässään ja pohtii tarvitsevansa siihen niin kompromisseja kuin ymmärtäväisyyttä itseään kohtaan.

– Näyttelijäntöistäni parhaiten mieleeni on jäänyt Kuut, Tähdet, Auringot -musikaali, joka esitettiin Olavinlinnassa, kun olin 16-vuotias. Pidän siitä paljon, koska nautin huomattavasti enemmän laulamisesta kuin puhumisesta lavalla.

Energiaa ja rauhaa. – Mielen ja kehon hyvinvointi ovat sidoksissa toisiinsa. Laulamisen avulla voin purkaa tunteitani, Venla Saartamo sanoo.

tia tästä hetkestä

nsä joogaamalla. Hän myös haaveilee oman levyn tekemisestä.

Joogaan verrattuna asia on naisen mukaan kuitenkin aivan toisenlainen, sillä joogassa ainoastaan välitetään tietoa ja pyritään eliminoimaan oma ego.

– Ihmiset eivät tule joogatunnille minun takiani, vaan joogan, minä olen vain siinä välissä.

LASTEN KANSSA SIRKUSKOULUSSA

Joogaopettajan ja laulajan vapaa-aika koostuu pääasiassa lasten kanssa olemisesta.

– Aloitimme lasten kanssa sirkuskoulun, lapsilla on ensin harjoitukset ja minulla heidän jälkeensä. Se on todella hauskaa.

Näen myös kavereitani sekä perhettäni vapaa-ajalla.

Hänellä on useita tulevaisuuden haaveita, joista yksi nousee ylitse muiden.

– Haluan tehdä jossakin vaiheessa oman cd-levyn sekä aloittaa joogaopetuksen lapsille.

MARJUT LEHTO (taulu11774), teksti
EMILIA RAUNIO, kuvat

Venla Saartamo

Syntynyt Helsingissä 28.9.1981.

Näyttelijä–laulaja–joogaohjaaja.

Esiitti MTV3:n Salatut elämät -sarjassa 540 jakson verran Miia Laitelaa vuosina 1999–2001. Näytellyt teatterissa Ronja Ryövärintytär -näytelmässä Ronjaa. Pieni sivurooli Saippuaprinssi-elokuvassa. Näytteli lyhytelokuva "Syöksylaskussa" vuonna 2003.

Laulanut Runosielut-nimisessä yhtyeessä ja Capenape-yhtyeen Karma Collection -albumilla kappaleessa "Countless Ways". Esiintyy myös Northbound-yhtyeessä vokalistina.

Äiti on näyttelijä Eija Ahvo-Saartamo ja veli näyttelijä Joonas Saartamo.

Saartamolla on yhdessä costaricalaisen miehensä kanssa kaksi lasta.

Tietoa ikkunasta. Tietokirjailija Valma Lämsä asetti viime vuonna Kuusamon liippakivitehtaan historiasta kertovia kirjojaan kattavasti esille.

Virkeyttä kaupunkikuvaan

Eläkkeellä oleva kuusamolainen erityisopettaja sai lenkkipolullaan ajatuksen toimia kotikaupunkinsa hyväksi.

Erityisopettaja **Eeva-Brita Mänttari** (taulu 6803) aloitti työnsä Puolangan kunnan yläkoulussa oppilaanohjaajana 1970-luvun loppupuolella.

– Muutaman Puolangan työvuoden jälkeen muutin Kuusamoon. Eläkkeelle jäin Rukan koulun oppilaanohjaajan työstä. Yrittäjäys ja yrittäjyyteen ohjaaminen ovat kulkenet mukana koulutyössä alusta lähtien.

Hän toteaa, että Puolangalla koulujen ja yritysten välistä yhteistyötä tehtiin Puolangan Leipomon ja Sinisalon kanssa.

– Rukan koululla tärkeitä kummiyrityksiä olivat Rukakeskus Oy, Rantasipi Rukahovi, Rukapalvelu Oy ja S-Rukamarket. Puhuimme nuorten kanssa koulussa usein Kuusamon turvallisesta ja kauniista kasvu- ja asuinympäristöstä. Moni haluaisi palata opiskelujen jälkeen takaisin kotiseudulle kasvattamaan lapsensa. Ainoa kysymys oli, mistä saataisiin työtä nuorelle perheelle?

– Liike-elämän painopiste on siirtynyt isojen markettien ympärille pois Kuusamon keskustasta, ja tyhjentänyt liike-

huoneistoja. Osa perheyriityksistäkään ei ole löytänyt jatkajaa, kuusamolainen erityisopettaja ja oppilaanohjaaja Eeva-Brita Mänttari kertoo.

KATSELTAVAA JA NÄHTÄVÄÄ IKKUNOIHIN

Hänen mukaansa myöskään lähivuodet eivät näytä taloudellisesti kovin hyvältä.

– Tyhjä, ruskealla paperilla verhotut ikkunat eivät lisää toivoa kaupungin elinvoimaisuudesta.

Mänttärin lenkkipolku kiertää kaupungin läpi Kuusamojärven yli Kirkkolahden taakse. Viime vuonna kävelylenkkinsä aikana hän somisti mielessään tyhjiä näyteikkunoita ja päivitteli tyhjyyttä sekä ankeutta.

– Pohdin, miksi kukaan ei tee mitään. Sitten oivalsin, että minäkin voin tehdä jotain. Otin yhteyttä Kuusamon Yrittäjiin ja kerroin yhteistyötoiveeni tyhjen näyteikkunoiden sisustamisesta. Eihän ikkunoissa tarvitse olla kauppaa, vaan muuta myytävää, katseltavaa ja nähtävää.

ELÄKKEELLÄ OLEVAT OPETTAJAT PESUHOUMMIIN

Mänttari korostaa, että pienyrittäjällä ei usein ole mahdollisuutta vuokrata kallista liiketilaa. Kuusamon yrittäjät pitivätkin ideaa hyvänä, mutta heillä ei ollut mahdollisuutta osallistua ikkunaprojektiin.

– Aloin kysellä tyhjiä ikkunoiden omistajilta pienyrittäjien mahdollisuutta sisustaa ikkunaa ja esitellä osaamista pientä korvausta vastaan. Pyysin mukaan muutaman eläkkeellä olevan opettajan, joiden kanssa lupasimme pestä näyteikkunat.

Hän uskoo, että pienestä yrittäjyydestä voi tulla jotakin suurempaa.

– Meidän aikuisten on oltava myös esimerkkinä nuorille. Vaikeassakaan taloustilantessa ei saa antaa periksi.

MYÖS KAUPUNKI LÄHTI MUKAAN IDEAAAN

Yrittäjät **Veikko** ja **Eila Kallunki** ymmärsivät idean ja vuokrasivat Ouluntieltä neljä ikkunaa edullisesti.

– Kotiäiti **Irina Säkkinen** yritys Onnibum tekee kotona lasten vaatteita. Yrityksen myynti kasvoi ikkunamyynnin mainonnan avulla. Neuleyritys **Liisa Salmivaara** somisti ikkunan kirjoneuleilla ja huovutustöillä. Tietokirjailija **Valma Lämsän** kirjat Kuusamon liippakivitehtaan historiasta olivat kattavasti yhdessä ikkunassa. Kalatalo Kitkan Herkku opasti mainonnallaan asiakkaita kauempana keskustasta sijaitsevaan yritykseensä. **Sanna Juga** toi esille ikkunamainonnalla hyvinvointipalvelujaan, Mänttari listaa.

Myös Kuusamon kaupunki antoi omistamansa liikehuoneiston viisi tyhjää ikkunaa koulujen käyttöön. Kainuun ammattiopiston Kuusamon yksikkö esitteli koulutustarjontaansa yhdessä ikkunassa. Nilon, Rukan ja Torangin yläkoulut sisustivat kukin yhden jouluisen ikkunan yhdessä oppilaiden kanssa. Lukion oppilaiden kuvataideryhmä laitoi esille kuvataidetta.

– Keväällä näyteikkunat saivat keväisen ilmeen, kun yrittäjä **Allan Mustosen** tyhjiissä ikkunoissa Rukakeskus Oy esitteli harrastusvälineitä ja vaatteita kesän aktiviteetteihin.

Kuusamon Viena-Seura ja Kuusamo Seura esittelivät toimintaansa Kelloseppä Tammen ikkunoissa toiveenaan saada uusia jäseniä. Myös Kuusamo-Venäjä Seura vietti juhluvuotta ja somisti yhden ikkunan.

ARJEN PIENIÄ TEKOJA

Tänä syksynä tyhjän ikkunan Ouluntielle ovat vuokranneet keskustasta kauempana sijaitsevat Kitkan Herkku, Petäjälammen Herkun nuori yrittäjä ja Kuusamon meijerin juustomyymälä.

– Yhdessä ikkunassa on pääasiallisesti verkon kautta lastenvaatteita myyvä, MiniQ:n, nuori yrittäjä. Kaupungin ikkunoihin joulun tekevät jälleen eri koulut yhdessä nuorten kanssa.

Kuusamon tyhjä näyteikkunat somistuivat tänä vuonna marraskuun loppupuolella.

– Näillä pienillä arjen teoilla saadaan aikaan mielikuva virkeämmästä ja elinvoimaisemmasta kaupunkikuvasta.

MARJUT LEHTO (taulu11774), teksti
toimitus@niinipuu.fi

Kuva: Hannu Mäkinen

Ainutlaatuinen lukko. Harvassa aitassa on lukko, jossa sisäpuolella on puusta muotoiltu lukkopesä.

Sippolan vanhan kirkon ovet kaunistavat nyt aittaa

Liikkalan Mänttärinmäellä Niemenraitin varrella on talo, jonka pihapiirissä olevan vanhan aitan ovet ovat peräisin vuonna 1737 rakennetusta Sippolan toisesta kirkosta, joka palveli seurakuntalaisia lähes 150 vuotta aina vuoteen 1879, jolloin nykyinen uusgoottilaista tyyliä edustava punatiilinen kirkko valmistui.

Tämän Niemenraitilla olevan talon omistaa nykyisin **Pekka Juuti**, mutta aikaisemmin sitä isännöivät Mänttärin suvun miehet. Siitä on todistuksena aitan oven yläpuolelle seinähirteen kaiverrettu sukumerkki.

Perimätiedon mukaan vanhan kirkon osia on muuallakin Liikkalan kylässä. Se on täysin mahdollista, sillä uuden kirkon valmistuttua kirkonkokous päätti joulukuun 20. päivänä vuonna 1879, että vanha kirkko puretaan ja myydään osissa huutokaupalla.

Päätöstä vauhditti se, että puinen kirkko oli hyvin huonokuntoinen ja rapistunut, katto vuoti ja talvella lunta tuprutti sisään. Purkutöiden jälkeen huutokauppa pidettiin helmikuun 24. päivänä 1881. Asiakirjoissa on säilynyt huutokaupan kokonaistuotto, joka oli 673,76 markkaa.

Tuona helmikuuisena päivänä kirkonmäellä oli vanhan kirkon ovia katselemassa myös **Eerik Jaakonpoika Mänttari** (taulu 4474), joka silloin isännöi Niemenraitin taloa yhdessä puolisonsa **Helena Jeremiaantytär Mänttärin** (taulu 4802) kanssa. **EILA KORJALA**

Minnesotan suomalaismuseossa odotti yllätys

Henri Mänttäre löysi Finland-nimisestä kylästä Elsa Mänttäristä kertovan valokuvakirjan.

Elsa Mänttäre. Kuvassa Esa Tuomaanpoika Mänttären kuudes lapsi vuonna 1918. Kuva Suomi-museon kokoelmista.

Noin vuosi sitten **Henri Mänttäre** (taulu 11490) kertoi käynnistään Minnesotan suomalaismuseossa Yhdysvalloissa. Sieltä hän löysi valokuvakirjaisen Mänttäreistä, joka kertoi muun muassa, että paikallisessa koulussa oli ollut peräti seitsemän Mänttäreä.

Liikkalalainen **Eeva Puustinen** (taulu 4019) selvitti pian kenestä oli kysymys. **Esa Tuomaanpoika Mänttäre** (taulu 2607) oli muuttanut Amerikkaan vuonna 1903 ja Mänttärin sukukirjan mukaan hänellä oli kahdeksan lasta. Heistä viides, vuonna 1900 syntynyt **Elsa Thiry** o.s. **Mänttäre** (taulu 2610) oli kirjoittanut suvun historiaa, joka siis on esillä Minnesotan suomalaismuseossa.

Puustinen muisti myös Elsa Mänttärin vierailun Suomessa ja löysi hänen nimensä sukujuhlien vieraskirjasta vuodelta 1982. Sattumalta sukukirjasta löytyi myös valokuva perheen maatilasta Minnesotassa.

MINNESOTASSA ASUU SUOMALAISTEN JÄLKELÄISIÄ

– Asuttuani 11 vuotta Yhdysvalloissa ihmiset ovat usein kysyneet, että olenko ikinä vierailut Minnesotassa. Kuulemma siellä asuu paljon suomalaisten jälkeläisiä, Henri Mänttäre kertoo.

Syksyllä 2013 hänelle tarjoutui tilaisuus vierailla Minnesotassa.

– Vietin ensin pari päivää Minneapolis St. Paulissa, jossa isoin linkki Suomeen oli Suomi-kauppa, joka myy suomalaisia design-tuotteita. Muutamaksi seuraavaksi päiväksi matkustimme puolisoni kanssa Lake Superiorin alueelle, josta vuokrasimme suomalaistyyllisen hirsimökin saunoineen.

Mänttärin mukaan maisemat olivat aivan suomalaistyyppiset myöskin sään

puolesta, joten ei ihme, että siirtolaiset olivat asettuneet joukolla tälle alueelle.

– Matkalla Minneapolisista Duluthiin pysähdyimme pienessä Moose Laken kaupungissa. Vieraat ravintolassa kertoivat meille, että alueella asuu paljon

"He halusivat sulautua uudelle mantereelle"

- Henri Mänttäre

suomalaisten jälkeläisiä ja kehottivat käymään paikallisessa vanhainkodissa kuullaksemme suomen kieltä. Jätimme sen kuitenkin väliin ja päätimme suunnata suosituksen mukaisesti Finland-nimiseen paikkaan, hän jatkaa.

ALLE 200 ASUKKAAN KYLÄ

Finland on alle 200 asukkaan kylä, jossa juhlitaan Pyhän Urhon päivää 17. marraskuuta. Finland on ollut suomalaisten muuttokohde vuosien 1890 ja 1950 välisenä aikana. Paikalla on myös Finland Heritage -museo, joka on perustettu Suomen sukuisen **John Pinen** tilalle. Hän oli poikamies, joka asusteli 16 hehtaarin tilalla pirtissään, jossa oli vain maalattia. Iän karttuessa ja sairauksien lisääntyessä hän eräänä päivänä lähti metsään, eikä enää koskaan palannut.

– Tämä ei ollut aivan poikkeuksellista noin aikoina suomalaisilla yksinäisillä miehillä. Paikalla sijaitsee myös koulu, jossa suomalaiset siirtolaislapset opiskelivat. Opetuskielenä oli englanti, koska he halusivat sulautua uudelle mantereelle mahdollisimman nopeasti, toisin kuin tänä päivänä siirtolaisuudessa, Mänttäre kertoo.

SUOMI-MUSEOSSA ODOTTI YLLÄTYS

Museossa Henri Mänttäreä odotti mie-

lenkiintoinen yllätys.

– Löysin valokuvakirjan, joka kertoi juuri Elsa Mänttäristä, hän kertoo.

Pieni ryhmä vapaaehtoisia päätti vuonna 2003 rakentaa pienen museon paikalle, jossa ensimmäisten Suomesta muuttaneiden sukujen henkilöt asuivat. USA:ssa kansallisesti tunnettu arkkitehti **David Salmela** suunnitteli museon. Vuonna 2005 vapaaehtoisella keräyksellä saatiin riittävät varat museon rakentamiseksi. Tukena olivat paikalliset rakentajat ja liikemiehet.

– Rakennuksessa oli yhdeksän eri valaistua kaapistoa, joiden esineistö oli eri suvuilta. Näytteillä oli myös pienempiä esineitä muilta suvuilta, Mänttäre kertoo.

MUSEO VALMISTUI TALKOOTYÖNÄ

Rakennus tehtiin talkootyönä perustasta alkaen ja talkooväkeä kokoontui kauempaakin, koska museon sijaintipaikkakunta oli sen verran pieni, ettei talkooväkeä riittänyt muutoin.

Rakennus valmistui syyskuussa vuonna 2008. Museo koostuu kymmenestä eri rakennuksesta. Päärakennuksessa ovat sukujen kaapistot. Paikka lienee tullut valituksi John Pinen asunnon mukaan.

Muita rakennuksia alueella ovat muun muassa koulu, sauna, varasto ja myymälänä toimiva sepän paja, Fenstad. Alueella on myös kävelyreitit ja muistomerkki.

– Museon esineistöä on eri ammateista eri aikakausina. Tutustumismatka oli mielenkiintoinen matka menneisyyteen, Henri Mänttäre toteaa.

JORMA MÄNTTÄRE (taulu 11480), teksti

Kuva: Suomi-museon kokoelmat

Kotitila. Esa Tuomaanpoika Mänttäre tuli Finland-nimiseen kylään vuonna 1897. Hänen perheensä seurasi perässä vuonna 1903.

Kuva: Suomi-museon kokoelmat

Suomalaisnuoria. Oppilaita Finland-nimisen kylän koulun portailla vuonna 1913. Kuva Suomi-museon kokoelmista.

Kuva: Henri Mänttäre

Laaja tila. Museoalueella löytyvät myös koulu, sauna, varasto ja vanha sepän paja, joka toimii nykyisin myymälänä.

Joulu

Rakkaat lapsenlapset. Se on juhlaa, kun tyttäret perheineen tulevat mummin ja ukin luo joulunviettoon.

Joulu on kirkas valo keskellä pimeyttä

Sippolalainen Martti Salorinne on todellinen pienen pitäjän kulttuurivaikuttaja. Musiikkia mies ei ole jättänyt eläkkeelläkään.

Musiikki on oma maailmansa. Se on kuin maisema, jonka lävitse kulkee tie. Siihen maisemaan voi päästä sisälle ja siinä voi elää. Musiikissa on sielu, jonka voi avata.

Näin sanoo Sippolan emerituskanttoriurkuri **Martti Salorinne** (taulu 11957), joka runsaan 20 vuoden ajan toimi Sippolassa kanttorina. Hänen aikanaan paikkakunnan musiikkielämä elpyi, kuorot saivat lisää laulajia, uusia kuoroja perustettiin, ja nuoret innostuivat rakentamaan sekä musikaalin että messun.

Myös Salorinteen perhe on ollut aina seurakunnan musiikkielämässä voimakkaasti mukana. Erikoissairaanhoitajana

elämäntyönsä tehnyt puoliso **Sinikka** (taulu 11957) on laulanut kirkkokuorossa yli 30 vuotta. Tyttäret **Kati** ja **Piia**, jotka olivat 13- ja 11-vuotiaita, kun perhe muutti Sippolaan, olivat yläasteikäisinä puuhaamassa muiden nuorten kanssa musikaalia ”Solmut” sekä ”Sippumessua”, jonka Kati Salorinne sävelsi.

– Olin molemmissa projekteissa mukana, musikaaliin sävelsin laulut, mutta messussa olin vain tukemassa ja tarvittaessa auttamassa, sanoo isä Salorinne, joka paitsi säveltää ja sovittaa, kirjoittaa myös runoja.

SIPPOLA LÄHELLÄ KOTISEUTUA

Opintojen päätyttyä ennen Sippolan

vuosia Salorinne toimi kanttorina Urjalla, Myllykoskella ja Mäntyharjulla. Sippolaan oli mukava tulla, koska hän sekä Sinikka-puoliso ovat Vehkalahdelta kotoisin ja näin päästiin lähelle kotiseutua ja molempien sukua.

– Paikka on siitä lähtien vuodesta 1983 ollut sama, nimeä vain on matkan varrella muutettu. Ensin oli Sippolan seurakunta, sitten Anjalan ja Sippolan kuntaliitoksen myötä tuli Anjalankosken seurakuntayhtymä, vuonna 1999 Anjalankosken seurakunta ja lopulta Kouvolan seurakuntayhtymä, Salorinne kartoittaa.

Salorinteen asuvat kauniilla paikalla Orijärven rannalla. Järven toisella puolella kohoaa puiden latvusten yli Sippolan pu-

natiilisen uusgoottilaista tyyliä edustavan kirkon torni. Ja kesäiltaisain ehtookellojen ääni kiirii yli vedenpinnan.

UNELMA-AMMATISSA

Musiikki on kuulunut Salorinteen elämään aivan pienestä pitäen.

– Lapsuudenkodissani oli virsikannel, jota soitin mielelläni jo hyvin pienenä. Setäni **Johannes Salorinne** oli kotikylämme Metsäkylän koulussa opettajana, ja aina, kun vierailimme hänen luonaan, sain mennä luokkaan soittamaan harmonia. Jo silloin opettelin nuotit, Salorinne muistelee.

Omaa harmonia kuitenkin teki mieli. Kuudentoista vanhana tuo toive toteutui.

– Syysmarkkinoiden aikaan kävimme Haminasta ostamassa pienen harmonin, ja samalla hankittiin Koraalikirja. Ja sitten tammikuussa, kun Metsäkylän rukoushuoneessa oli vuoden ensimmäinen jumalanpalvelus, toimin siellä kanttorina. Siihen mennessä, vajaassa kolmessa kuukaudessa, olin ehtinyt soittaa kaikki Koraalikirjan virret viisi kerta lävitse, Salorinne hymyilee.

KUORONJOHTAJASTA KURSSINVETÄJÄKSI

Jos kuorolaisilta kysyy, millainen johtaja Martti Salorinne on, saa kuulla adjektiiveja luova, kannustava, rohkaiseva, idearikas. Lisäksi hänellä on kyky saada toiset innostumaan, ”syttymään musiikille”. Hänen aikanaan Sippolan kirkkokuorossa oli nelisenkymmentä laulajaa, ja kuorolaisten keski-ikä oli alle 50 vuotta. Mukana oli paljon nuoria laulajia.

Paitsi kirkkokuoroa, Salorinne johti nuorten kuoroa ”Maranathaa”, lapsikuoroa ”Sinisiput” ja lisäksi Myllykosken Metallimiesten kuoro pyysi häntä johtajakseen.

– Se tiesi lisää työtä, mutta se oli myös

hyvin palkitsevaa, hän sanoo.

Kerrankin Metallimiesten joulukonsertissa oli suoranaista joulun taikaa: rekvisiittana oli keinutuoli, jossa vanha mummo hiljaa keinutteli. Kun hän nousi sytyttämään kynttilöitä, kuoro lauloi laulua ”Kodin kynttilät”.

Voi vain kuvitella, miten paljon arvokasta henkistä pääomaa saivat opettajaltaan ne Sippulähteen, Raussin ja Enäjärven koulun oppilaat, joiden musiikinopettajana Salorinne toimi monia vuosia.

"Adventista joulukuun Sippolan kirkon kellot soivat eri tavalla"

- Martti Salorinne

Hyvin monena kesänä hän oli myös Iitissä Perheniemen opistolla järjestettyjen kirkkokuorokurssien vetäjänä. Mukana oli kolme tai neljä opettajaa, mutta johtajan vastuu oli hänellä.

Kuorojen kanssa tehtiin paljon matkoja sekä kotimaassa että ulkomailla, joilta jäi elinikäisiä muistoja, ja matkat lisäsivät kuorolaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.

KIRKKOVUODEN JUHLISTA RIEMULLISIN

– Joulussa on jotakin sellaista, mikä vetoaa ihmisiin. Kaikki joulun perinteet, kynttilöiden valo ja joulun rauha ja hiljaisuus, kaikki se on ainitaatuista. Joulussa on kristinuskon perussanoma, ja jos ei olisi joulua, ei olisi pääsiäistäkään, Salorinne pohtii.

Seurakunnan työntekijälle joulu on kii-reisintä aikaa, ensimmäisestä adventista jouluaamuun saakka on miltei jokaisena päivänä jokin joulujuhla. Ja kaikkien tilaisuuksien suurenmoisena huipentumana on Kauneimmat joululaulut-tilaisuus, joka Sippolassa on ollut aina neljäntenä adventtina.

– Mikään ei voi korvata jouluaamun tunnelmaa, kun ulkona on vielä aivan pimeää, ja kirkko on juhla-valaistu, ison kuusen latvassa tähti kimmeltää ja kirkko on täynnä väkeä. Ja kaiken yllä urkujen pauhu: ”Mä suuren ilon ilmoitan...” Siinä on läsnä ilo ja riemu elämästä, Salorinne sanoo.

– Adventista jouluun Sippolan kirkon kellot soivat eri tavalla kuin muulloin. Martti Salorinteen ideoimana kellojen sävelkulku soi ylhäältä alaspäin: rakkaus laskeutuu jouluna maan päälle. Jouluna soitto muuttuu kaksiaäniseksi eli kaksi kelloa lyö melkein samanaikaisesti epä-rytmisesti kuvastaen joulun iloa.

Pääsiäisenä taas kellot soivat alhaalta ylöspäin.

– Alkuperäinen suunnitelma oli, että kellot olisivat soittaneet ”Enkeli taivaan” virttä, mutta sitä ei saatu soimaan tarpeeksi puhtaasti, musiikkimies kertoo.

Kun puhutaan työn sitovuudesta tai paljoudesta, siitä, mitä merkitsee se, kun normaalin seurakuntatyön lisänä ovat kuoroharjoitukset, konsertteihin valmistautumiset, matkat, juhlat, opetustyö kouluissa ja kursseilla, Salorinteen vastaus on: ”Mitään en vaihtaisi pois.”

ELÄKKEELLÄ AIKAA HARRASTAA

Eläkevuosinaan työ ei ole kokonaan unohtunut. Joskus tarvitaan sijaista, ja erilaisten juhlien ja tapahtumien säestäjänä hän on toiminut.

Mutta nyt on aikaa perheelle, lastenlapsille, joita on viisi sekä runoilille, puutarhanhoidolle ja – tietotekniikalle, joka on yksi mieluisista harrastuksista.

Kaikista ansioistaan Salorinne on saanut myös julkista tunnustusta: Suomen tasavallan presidentti on myöntänyt hänelle director musices -arvonimen.

EILA KORJALA (taulu 8562) teksti eila.korjala@niinipuu.fi

MARTTI JA SINIKKA SALORINTEEN KOTIALBUMI, kuvat

Eläkkeellä on aikaa. Sinikka ja Martti Salorinne Madeiralla enkelikujaalla.

Sippolan tunnelmaa. Kotikirkon jouluvuinen alttari.

Joulu

Kaunis kattaus on puoli ruokaa. Juhlava kattaus erottaa juhlan arjesta ja on oleellinen osa joulun ruokapöytää

Jouluruokaa tarjoo kunnon väki

Joulukinkku pitää edelleen asemansa suomalaisten joulupöydissä. Valmiiksi tehdyn ruuan osuus on kasvanut vuosi vuodelta.

Kuvat: Kirsi Juura

Joulun tunnelmaa. Ruoka maistuu ja mieli lepää jouluisessa miljöössä.

Vanha suomalainen sanonta ”Tulisi joului, että saisi yölläkin syödä” ei ole tänäkään päivänä vanhentunut. Yhä edelleen ruoka on tärkeä osa joulunviettoa, ja hämmästyttävää on, etteivät uudet ruokalajit ole saaneet kovin paljon sijaa suomalaisten joulupöydässä, vaan useimmissa kodeissa jouluateria on perinteinen niin kuin se on ollut vuosikymmenten ajan.

Tavallaan sekin kuvastaa meidän haluamme herättää eloon lapsuutemme joulut ja kaikki kauniit muistot. Ne kaikki me haluamme siirtää seuraavalle sukupolvelle.

SUOMALAISET ON LIHANSYÖJÄKANSAA

Inkeröisten K-supermarketin lihamestar **Antero Rautiainen** (taulu 9536) kertoo, että joulukinkku pitää paikkansa suomalaisten joulupöydässä.

– Me olemme lihansyöjiä. Tilasto vuodelta 2012 kertoo, että suomalaiset söivät silloin lähes seitsemän miljoonaa kiloa lihaa. Tuosta luvusta on ehkä hiukan tultu alaspäin, mutta esimerkiksi viime vuonna meidän marketissamme myytiin 1 000 kappaletta kahdentoista kilon joulukinkkuja. Kolmannes tuosta määrästä oli luutonta juhlakinkkua, Rautiainen tulkitsee tilastoja.

Jouluun eivät päde minkäänlaiset terveys-suositukset. Kaloreita ei lasketa. Sen voi päätellä siitäkin, että kalkkuna ei ole saanut kovin suurta suosiota.

– Meillä ei ole myyty yhtään ainutta kokonaista kalkkunaa, jalostettuna kyllä;

kalkkunarullaa ja leikettä kyllä ostetaan. Sellaisia 1–3 kilon painoisia kalkkunarullia myydään noin 100–200 kappaletta ennen joulua. Määrä on todella pieni sianlihan kulutukseen verrattuna, kun joulukinkkujen määrä saattaa olla melkein kymmenkertainen. Toisaalta on paljon tavaratietoisia asiakkaita, jotka saattavat ostaa kalkkunan suoraan kasvattajalta, Rautiainen kertoo.

Laatikoista suosituimmat ovat lanttu- ja porkkanalaatikko sekä imelletty perunalaatikko eli tuuvin-ki. Karjalanpaistikin pitää laittaa uuniin, sillä moni on sitä mieltä, ettei esimerkiksi porkkanalaatikka voi syödä ilman karjalanpaistia. Leikkeleitä sen sijaan ei joulun alla myydä, sillä leivän päälle laitetaan kinkkusiivuja.

LIPEÄKALAN SUOSIO LASKENUT

Jouluna lohi on kalojen ykkönen suolattuna, uunissa paistettuna, fileenä tai kokonaisena. Viime vuosina mäti on kasvattanut suosiotaan niin, että sitä voisi pitää uutena tulokkaana joulukinkkujen joukossa.

– Sen sijaan lipeäkalan suosio on laskenut suuresti; olisiko niin, ettei nuori polvi pidä sitä kovin herkullisena, Rautiainen miettii.

– Tosin viime vuonna lipeäkalan myynnissä oli pieni piikki yöspäin, mutta se saattoi johtua siitä, että teollisuus aikaisti sen valmistamista, hän sanoo.

”Kyllä rosolli on se, joka kuuluu jouluun”

– Antero Rautiainen

EI UUTTA JOULUPÖYTÄÄN

Vuosien varrella joulupöytään ei ole ilmestynyt uusia ruokalajeja. Sen verran kuitenkin on muutosta tapahtunut, että kaikkea ei enää tehdä itse.

– Valmiiksi tehdyn osuus kasvaa vuosi vuodelta. Kun laatikot saadaan valmiina ja kalat fileroituna, jää aikaa muillekin joulunvalmisteluille enemmän, Rautiainen toteaa.

– Jalosteet toki lisääntyvät; samasta raaka-aineesta kehitellään ja keksitään uudessa muodossa uusi tuote. Ehkä voidaan kokeilla uudenlaisia salaattejakin, mutta kyllä rosolli on se, joka kuuluu jouluun. Niin kuin sillikin ja silakkarullat tai suutarinlohi.

Pari viikkoa ennen joulua Inkeröisten K-supermarketissa vietetään joulubrunsi-päivää. Kauppias **Tero Turkia** tarjoaa asiakkaille jouluaterian, johon kuuluu kinkkua, lanttu- ja porkkanalaatikka, suolakurkkua.

– Yleensä on käynyt 500–1000 ruokailijaa. Se on mahdollottoman mukava päivä ja se on sen verran aikaisin, että muita joulukiiireitä ei vielä kovin paljon ole. Tavallaan siinä yhdessä asiakkaiden kanssa avaamme kaupan joulun, Rautiainen kertoo.

LIHAMESTARIN OMA JOULU

Kun aattona kaupat sulkevat ovensa, oma joului alkaa. Millainen jouluateria on henkilöllä, joka joulun alla myy muille kalkkunarullia, joulukinkkuja, joulukalaa ja rosollija?

– Kyllä se on ehdottomasti se perinteinen niin kuin aina ennenkin jo lapsuuden päivinä: kinkkua, lanttu- ja porkkanalaatikka, rosolli, mätiä. Jälkiruokana pitää olla ehdottomasti suklaata, Rautiainen paljastaa.

Yleisesti hän toteaa joulunvietosta, että se on vuosi vuodelta aikaistunut. Joulunvietto aloitetaan aattona jo puolilta päivin ja se on hyvä, sillä mitä aikaisemmin lopetetaan kiireinen hyörintä, sen parempi. Joului on rauhoittumisen juhla.

– Minulla on vielä aattoiltana mieluinen harrastus: Vaihdan joulupukin vaatteet ylleni ja käyn viemässä Korvatunturin terveiset ja lahjat muutamiin koteihin, Rautiainen sanoo hymyillen.

EILA KORJALA (taulu 8562) teksti eila.korjala@niinipuu.fi

Kuva: Hannu Mäkinen

Perinteistä pöytään.
– Lohi on joulun kala, lihamestar Antero Rautiainen toteaa.

Kolea jakso. Talvisotaa kesti 105 päivää ja koko sen ajan oli hyytävän kylmä.
– Yhtään päivää ei ollut suojasäätä, Aini Rantanen muistelee.

Sitä joulua en unohda

Pakkanen paukkui talvisodan jouluna. Liikkalalainen Aini Rantanen muistelee elämänsä yhtä vaiherikasta joulunaikaa.

Vuoden 1939 kesää ja syksyä elettiin Suomessa pelonsekaisissa tunnelmissa. Liikkalassakin puhuttiin paljon sodan mahdollisuudesta, varsinkin silloin, kun miehet kutsuttiin kertausharjoituksiin. Kun sitten marraskuun viimeisenä päivänä uutinen sodan syttymisestä kiiri Liikkalaankin, se oli kaiken lamauttava järkytys.

Liikkalan Mänttärinmäeltä Uutelasta kotoisin oleva **Aini Rantanen** (taulu 11080), joka sodan syttyessä oli 14-vuotias, muistaa sen päivän kuin eilisen.

– Olin silloin käymässä isovanhempieni, **Anna Marja ja Evald Sipilän**, mamman ja papan, luona Metsäkylässä. Menin sinne kävellen; rataa pitkin kulkien matka oli hiukan lyhyempi kuin maanteitse, hän kertoo.

– Kun saavuin perille, radiossa oli juuri ilmoitettu sodan syntyneen. Kaikki olivat ihan hiljaisia. Heti tuli mieleeni, että enot ovat siellä, mamman kolme poikaa, Aini Rantanen muistelee tuota kohtalokasta päivää.

LUONTOKIN OLI ENNUSTANUT SOTAA

Sodan ajatukseen oli vaikea tottua. Ajatukset harhailivat kaikkien läheisten luona rintamalla. Pelättiin heidän puolestaan, pelättiin isänmaan ja kotiseudun puolesta. Mutta samalla tiedostettiin, että kotiasiat pitää hoitaa.

Maatalon moninaiset työt olivat nyt naisten, lasten ja vanhusten harteilla. Muisteltiin mennyttä kesää ja syksyä, miten luonnossakin oli ollut merkkejä onnettomista ajoista.

– Vanha kansanviisaus nimittäin kertoo, että jos syksyllä sataa ensilumen jo silloin, kun puut eivät vielä ole pudottaneet lehtiään, se tietää nuorten kuolemaa, ja sinä syksynä satoi lunta

vihreille lehdille, Rantanen muistelee.

VIESTEJÄ KAATUNEISTA

Rintamalta alkoi tulla suruviestejä. Sankarivainajien arkut olivat tuttu näky Liikkalan asemalla.

– Mekin saimme tiedon, että isän serkku **Niilo Kujala** (taulu 5083) oli kaatunut sodan ensimmäisenä päivänä, Aini Rantanen sanoo.

Kotirintamalla ahdistus lisääntyi sitä mukaa, kun sota jatkui. Ja joulua, rauhan juhla, oli tulossa. Pahinta oli epätietoisuus; ei tiedetty, miten asiat rintamalla olivat, eikä kaikkiiin sotautitiin aina luotettu.

Sekään ei rauhoittanut, vaikka sai kirjeen rintamalta, kun tiesi, että kirje on voinut olla matkalla kauankin, ja tilanne ”siellä jossakin” aivan erilainen kuin mitä kirjeessä kerrotaan. Päivä kerrallaan elettiin eteenpäin, kovin pitkälle tulevaisuuteen ei uskaltanut ajatella.

Sotautisia kyllä kuunneltiin tarkasti ja juuri talvisodan aikana hyvin moni hankki radion.

– Meillekin se ostettiin, jotta olisimme paremmin ajan tasalla. Ja missä radiota ei ollut, sitä käytiin kuuntelemassa naapurissa. Huoli oli yhteinen, ja siksi sota-aika lähensi ihmisiä; silloin kannettiin vastuuta toinen toisesta ja naapuria oltiin valmiita auttamaan, Rantanen pohdiskelee.

– Liikkalan taloihin tuli Kotkasta ja Haminasta ihmisiä pommituksia pakoon. Muistan, että meillekin tuli väkeä Kotkasta.

*"Silloin vielä sai
voita ja sokeriakin"*

–Aini Rantanen

KAIVOISTA LOPPUI VESI

Työt kotitilalla olivat raskaita ja voimaa vaativia. Sitten tuli vielä ylimääräinen murhe, kun kuivan ja kuuman kesän takia kaivoista loppui vesi.

– Lehtomäen lähdekaivossa oli vettä ja kaivoa saivat kaikki käyttää. Eläimille vesi haettiin Summajoen, Rantanen kuvailee ankan pakkastalven olosuhteita.

– Voi vain kuvitella, millaista naisten ja lasten oli hakea vettä reellä tai kerkalla. Vesi loiskui suurissa tiinuissa tai saaveissa ja kasteli vedenhakijoiden vaatteet, ja kastuneet vaatteet jäättyivät hetkessä, Rantanen kertoo.

Ja siellä Summajoen rannassa käytiin kahdesti päivässä.

SOTAJOULU

Tavallaan oli hyväkin, että työtä oli paljon. Se vei ajatukset aina hetkeksi pois sodan kauhuista. Kaikki työt tehtiin, vaikka joskus kekseliäisyys oli tiukalla, mutta ihminen selviää, kun on pakko.

– Miehet eivät saaneet jouluksi lomaa, ja me kotirintamalla halusimme muistaa heitä joulupaketilla, johon laitoimme korppuja, pipareita, sokeria ja hyvin säilyviä kuivakakkuja. Lämpimiä vaatteitakin lähetimme; esimerkiksi suosittu lahja oli käsine, jossa oli etusormelle oma tilansa eli kyseessä oli puoliksi lapanen, puoliksi sormikas, Rantanen kertoo.

Lasten vuoksi haluttiin valmistella samanlainen joulu kuin aina ennenkin. Joulun suursiivous tehtiin niin kuin silloin piti, eli seinätkin pestiin, katto liuhdottiin eli harjattiin mahdolliset hämähäkinseitit ja karstat pois. Komerot siivottiin, lipeäkala ja joulukalja valmistettiin.

Silloin vielä sai ruoka-aineita, voita ja sokeriakin. Ja maalla tärkeimmät jouluaterian raaka-aineet löytyivät omasta kellarista. Syysteurastuksen jälkeen kinkku oli suolattu joulua odottamaan.

– Iltapuhteina sitten askarreltiin joululahjoja, enimmäkseen kudottiin sukkia ja lapasia, Rantanen sanoo.

JOULUPUKKINA PAUKKUPAKKASESSA

Lapset odottivat silloinkin joulupukkia ja kyllä se tuli sota-joulunakin.

– Olin itsekin joulupukkina **Korjuksen Violan** (taulu 1721) kanssa, kävimme sukulaislapsia tervehtimässä eikä meidän reittimme ollutkaan aivan pieni, Rantanen hymyilee.

– Ensin taivallettiin Liikkalasta Metsäkylään, sieltä Ruotilaan ja takaisin Metsäkylään. Mutta matka oli palkitseva, lasten silmät loistivat ja oli mukava nähdä, miten he alkoivat avalla lahjapakettejaan, muistelee Rantanen silloista jouluaattoa.

Mutta ulkona oli mahdottoman kylmä. Pakkasta oli yli 30 astetta. Täysikuu loisti taivaalla ja lumi narskui jalkojen alla. Pahvinen pukin naamarikaan ei kestänyt hengityksen ja ulkoilman lämpötilaeroa, vaan hajosi.

– Ajatukset olivat rintamalla koko ajan, mutta kun elettiin niin normaalisti kuin voitiin, elämä pysyi jotenkin hallinnassa. Talvisodan aikana opittiin yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä, ja ainakin sen me huomasimme, ettei mikään aineellinen hyvä tuo elämään onnea, Aini Rantanen sanoo.

EILA KORJALA (taulu 8562) teksti
eila.korjala@niinipuu.fi
HANNU MÄKINEN (taulu 5220) kuva

Torkkelin Osuuskaupan tavarointa Liikkalan talojen aitoissa

Kaupasta kynttilöitä. Talvisodan jouluna kynttilöitä sai kaupasta, niitä ei tarvinnut valaa itse.

– Kuuseen sytytettiin elävät kynttilät, Maila ja Eila Mänttari kertovat.

Kyllä me pelkäsimme silloin, kun talvisota syttyi. Kuulimme, että Metsäkylässä oli ollut pommituksia ja näimme pommitusmikroneiden lentävän Liikkalan ylitse. Tuntui siltä, että valtakunnan raja tulee aina vain lähemmäksi meitä, **Maila ja Eila Mänttari** (taulu 2933) Mänttärinmäen Eerolasta kertovat.

Silloin marraskuun viimeisenä päivänä he elivät aivan normaalia arkipäivää. Maa oli vielä lumeton ja päivä oli sumuisen harmaa. **Elsi**-sisko kutoi mattoa ja naapuri tuli käymään.

Heti kynnyksellä hän huudahti hätäisesti: "Nyt ei enää mattoja tarvita, nyt on syttynyt sota!"

Kyllä se säikäytti. Sotaa oli pelätty ja nyt se oli totta.

– Isämme oli silloin jo yli 50-vuotias eikä hän joutunut sotaan eikä 1926 syntynyt **Pauli**-velikään, joka oli liian nuori rintamalle, sisarukset kertovat.

JOULUA VALMISTELTIIN NIIN KUIN ENNENKIN

Joulua odotettiin ja valmisteltiin. Se antoi kaiken sen epävarmuuden keskellä voimaa. Iltaisin, kun pimennysverhot laskettiin ikkunoiden eteen, toivottiin, että sota loppuisi pian.

Silloin kaikki jouluvalmistelut tehtiin itse, ruuat levon naiset ja lahjat. Siirappikin tehtiin sokerijuurikkaista.

– Joulukirkkoon oli vaikea lähteä. Aamujumalanpalvelushan alkoi jo kello 6 ja kotona oli karja hoidettavana eikä yhteen kirkkorekeen koko perhe olisi mahtunutkaan. Eikä siihen aikaan vielä ollut tapana viedä haudoille kynttilöitä, Eila ja Maila Mänttari muistelevat.

VIIPURISTA TUOTUJA TAVAROITA MYYTIIN

Viipurissa Torkkelin Osuuskaupan johtajana toiminut **Eevert Mänttari** (taulu 3912) siirsi kaupansa varastoa turvaan Liikkalan talojen aittoihin ja ulkorakennuksiin.

– Meidänkin riihessä niitä tavaroita oli, eivätkä ne olleet vain säilössä, vaan niitä myytiin normaalisti. Kaupan konttori toimi Lehtomäellä ja maksupaikkoja oli kylässä useampia, Maila Mänttari kertoo.

Myytävänä oli paljon erilaista tavaraa monoista polkupyöriin.

RASKAS TALVI

Kotirintamallakin sota oli läsnä koko ajan. Sankarivainajien siunaustilaisuudet koskettivat kaikkia kyläläisiä. Joskus kirkon alttarin edessä oli yhtäaikaa monta arkkuja, monta nuorta elämää. Kun runsaslumisen kylmän sotatalven jälkeen keväturingon myötä tuli rauha, se antoi myös uskoa tulevaisuuteen.

EILA KORJALA

Se suvun oikea joulupukki

Reijo "Mosse" Mänttärin tytär ja tyttärentytöt muistelevat isän ja papan yli 30 vuotta kestänyttä vastuullista tehtävää.

Jyväskyläläisellä **Reijo "Mosse" Mänttärillä** (taulu 3924) oli jouluna aina huono tuuri. Hän ei ollut koskaan kotosalla, kun joulupukki kävi jakamassa lahjoja. Milloin sattui jääkiekkopeli aattoillaksi, milloin piti olla kirjolohia ruokkimassa tai verstaalla tärkeissä hommissa.

Lapsesta asti Mosseksi kutsuttu Reijo oli jo nuorena monen toimen mies. Yksi hänen vastuullisista tehtävistään yli kolmen vuosikymmenen ajan sattui jouluaatolle. Jo 1950-luvun puolivälistä lähtien Mosse oli poissa kotoa joka ainoa jouluaatto.

Kun Mossen vanhin poika **Jarmo** (taulu 3925) oli vielä vilpittömässä joulupukkiuskossa, Mosse pelasi jyväskyläläisen Diskos-jääkiekkjoukkueen maalivahtina. Isän aattoiltaisen

poissaolon syyksi kerrottiin Diskoksen peli. Myöhemmin Kouvolan KooKoossa ja Karhulan Titaaneissa pelannutta Jarmoa ei siihen aikaan vielä ihmetyttänyt ollenkaan, että Diskokselle sattui aina jouluaatoksi vierasottelu, josta isä ehti kotiin vasta iltamyöhällä.

AATTOILLAN VIERASOTTELU

North Augustassa Yhdysvalloissa asuva **Anne**-tytär (taulu 3926) muistaa lapsuuden jouluistaan Valmetin Tourulan tehtaan asuntoalueelta, että isän sanottiin olevan jääkiekkoharjoituksissa, kun joulupukki oli ihmetelty, että mihinkäs se Reijo taas on hävinnyt. Sitten, kun Mossen kiekoura oli ohi, hänen

Tyttöjä jännittää. Nelli ja Tytti Tepponen saivat joululahjansa tutun pukin kädestä 1980-luvun lopulla.

kerrottiin lähteneen esimerkiksi Laukaaseen kalalammikolle kirjolohia ruokkimaan.

Annen mukaan heillä käynyt joulupukki päihitti aitoudellaan kaikki valepukit 6–0.

– Meidän joulupukilla oli justiin semmoinen oikean pukin ruumiinrakenne, kävelytyyli ja puhetyyli, eikä mitään pahvi-naamaria tai pumpulipartaa, vaan ihan oikeannäköinen parta, joka tosin muistutti hieman lampaannahkaa.

Vanhat pyöreät lasit, nahkalaukku olalla risuille, nahkasaappaat ja itse tehty kävelykeppi täydensivät pukin uskottavaa olemusta.

– Kun pukki tuli, niin sille laulettiin lauluja ja pikkikin osallistui laulamiseen. Mua jännitti se ihan kauheesti. Sitten pukki pyysi lapsia avukseen lahjojen jakoon, kun oli vanhalla pukilla

niin heikko näkö, ettei nähnyt lukea lahjanimilappuja.

PAHVILAATIKOSSA SALAISUUS

Anne ei osaa sanoa, milloin tarkkaan ottaen lakkasi uskomaasta joulupukkiin, sillä hän muistaa pitkään ajatelleensa niin, että on olemassa “valepukkeja” ja sitten on se oikea, joka käy aina heidän kotona joka jouluku.

– Muistan kyllä hetken, kun löysin Tourulan kodin olohuoneen komeroista valkoisen pahvilaatikon, joka oli narulla sidottu kiinni. Siellä oli ne punaiset joulupukinvaatteet. En vain muista, minkä ikäinen olin, mutta alle kolmentoista kumminkin, kun sen ikäiseksi asti asuttiin Tourulassa.

Jyväskylän Mänttäreiden joulupukki vain parani iän myötä, kun painoa tuli vähän lisää. Tuttu joulupukki osasi perille myös Jyskän Nakkilanmutkaan, jossa vietetyt lapsuudenjoulut ovat Annen tyttärien **Nelli** ja **Tytti Tepposen** (taulu 3926) kirkkaassa muistissa.

– Joulupukille piti aina laulaa, vaikka kuinka olisi ensin ujoistuttanut, mutta hetken päästähän sitä uskalti jo kiivetä jopa pukin syltiin istumaan. Sillä olihan pukilla sentään puna-musta kangaskassallinen täynnä lahjoja. Ja olin ollut niin kilttikin, Tytti muistelee.

Lahjahumun ja innokkaan odotuksen lisäksi Nakkilanmutkan joulusta on jäänyt Tytin mieleen yksi erityisen asia.

*"Mosse-papalla
oli joka jouluaatto
niin huono tuuri"*

- Tytti Tepponen

– Muistan ihmetelleeni, miten sillä Mosse-papalla oli joka jouluaatto niin huono tuuri, että sattui aina lähtemään verstaalle hommiin juuri kun pukki tuli käymään. Pappaa ei kuitenkaan saanut häiritä verstaalla, vaikka kovasti kyselin, eikö se pappakin pitäisi pyytää

pukkia katsomaan.

Huolestuneelle pikkutytölle annettiin sitten vastuullinen tehtävä pitää huolta papan lahjoista siihen asti kunnes tämä tulisi takaisin verstaalta. Ja sieltähän pappaa aina palasi, juuri kun pukki oli ehtinyt lähteä. Innoissaan tytöt selostivat papalle, miten jännää oli pukin kanssa ollut.

JOULUPUKISSA TUTTUJA PIIRTEITÄ

Myöskään Tytti ei muista tarkkaa vuotta, jolloin hänelle aivan vahingossa selvisi joulupukin salaisuus.

– Salaisuushan selvisi, kun **Pirkko**-mummu (taulu 3924) tiedusteli minulta Nelli-siskon lahjatoiveita, kun hänhän oli vielä joulupukkiuskossa. No niin kai olin minäkin, mutta enhän minä sitä raaskinut mummulle tunnustaa. Ja siitähän ne palaset sitten rupesivat lokahtelevaan kohdilleen ja joulupukista löytyi yllättävän tuttuja piirteitä. Mutta joulun taika ei onneksi kadonnut mihinkään.

Tytti ja Nelli olivat alakouluikäisiä, kun Nakkilanmutkan joulut muuttuivat yhdysvaltalaisiksi jouluiksi. Sen koommin tytöt eivät tuttua joulupukkia enää tavanneet.

– Pukki kävi aina salaa tuomassa meille lahjat sillä aikaa, kun olimme perheen kanssa jouluvaloja ihastelemassa. Uskoimme vielä jonkin aikaa, että asialla oli kuitenkin ollut se ainoa oikea, iki-ihana pukki, sillä sama punamusta kangaskassi nökötti olohuoneen lattialla lahjoja pullollaan.

JARKKO MÄNTTÄRI (taulu 3940), teksti

ANNE MÄNTTÄRIN PERHEALBUMI, kuvat

Lehtomäen perheelle joulukuukin merkitsee lämpöä, läheisyyttä ja iloa.

Liikkalan Mänttärinmäellä **Elina** ja **Sami Lehtomäen** (taulu 11020) perheessä odotetaan joulua lasten ehdoilla. Lapset **Juho** (13), **Veera** (11), **Aino** (8) ja **Tuomas** (5) odottavat innolla tänäkin vuonna jouluaikaa, jolloin kaikki asiat sekä kotona että koulussa ovat salaperäisiä ja aivan erilaisia kuin muulloin.

Aikuisellekin se on sukellus ihmeiden ja salaisuuksien maahan.

– Kun näkee, miten vilpittömästi lapset odottavat joulua, on suurenmoista mennä siihen täysin sydämin mukaan. Joulua valmistellaan yhdessä lasten kanssa ja olemme pyrkineet opettamaan heille joulunvieton perinteitä, perheen isä Sami toteaa.

ENSIMMÄISET VALMISTELUT

Lehtomäellä Juho tekee ensimmäiset jouluvalmistelut jo lokakuussa. Hän samoilee kotimetsässä ja etsii sopivia joulukuusia, joita tarvitaan kaksi, ala- ja yläkertaan omansa. Ja kun sopivat löytyvät, hän merkitsee paikan muistiin ja käy sitten lähempänä joulua noutamassa ne.

Varsinainen joulun odotus ja valmistelu alkaa ensimmäisestä adventista.

– Aamupalapöydässä ollessamme sytytämme ensimmäisen adventikynttilän. Se merkitsee, että joulukuukin on ihan kohta täällä. Ja jokaisena seuraavana adventisunnuntaina sytytämme uuden kynttilän, lapset kertovat.

JOULUKALENTERIT OVATKIN KASSEJA

Joulukalenterit ovat tärkeitä juhlan odotuksessa. Perheen pienemmille, Ainolle ja Tuomakselle, lasten **Kati**-tati (taulu 11020) tekee kalenterin, joka onkin kassi.

– Kassissa on joka päivälle paketti tai kirjekuori. Paketissa voi olla pieni lahja ja kirjekuoreissa tehtävä, esimerkiksi ”Auta äitiä” tai ”Käy katsomassa mummoa”, Veera selvittää.

Ja mitä tyhjemmäksi kassi käy, sitä vähemmän aikaa on jouluun.

Kaikkein ihmeellisin ja kaunein joulukoriste on jouluseimi, joka aatonaaton illansuussa tuodaan olohuoneeseen takan viereen.

– Isä on tehnyt vanhasta ajan patinoinmasta laudasta pienen tallin, jonka sisälle on laitettu keraamiset seimihahmot, seimi ja joulun lapsi, **Joosef** ja **Maria** sekä enkelit, lapset kertovat.

Joulu on löytär

Äiti toteaa, että seimen edessä on viihdytty, sillä hyvin usein hahmot tallissa ovat vaihtaneet paikkaa.

JOULUTERVEHDYKSENÄ RUNO

Joulukorttien kirjoittaminen on yksi adventtiajan mukavista tehtävistä.

Jouluna 2011, jolloin Veera oli 8-vuotias, hän adventin aattona kirjoitti runon joulukortteja varten. Sinä vuonna ystävät ja sukulaiset saivat joulutervehdyksenä erilaisen kortin, jossa jouluisen kuvan paikalla oli Veeran kirjoittama herkkä runo.

Veera kuvailee, miten joulun alla koulussakin on erilaista ja juhlaa. Joulun odotus väreilee koulunkin käytävillä.

– Luokissa, käytävillä ja ikkunoissa on joulukoristeita, lumitähtiä, tonttuja ja enkeleitä. Ja mitä lähemmäksi joulujuhlaa mennään, lukujärjestykseen tulee virkistäviä poikkeuksia, kun saa lähteä harjoittelemaan joulujuhlan näytelmää, tonttuleikkiä tai musiikkiesityksiä. Ja kotitaloustunneilla leivotaan joulukoristeita, ekaluokkalaistekin leipovat torttuja, hän selvittää.

KOHTI JOULUAATTOA

Kun todistukset on saatu ja kaivattu joululoma alkanut, perheen äidillekin, joka toimii Sippolan koulun rehtorina, on vielä edessä suurenmoinen ilta Sippolan kirkossa – Kauneimmat joululaulut -tilai-

Joulu

Joulutervehdys ohikulkijoille. Lasten Marja-Liisa mummo tekee joka joulu Mänttärintiellä kulkeville katseltavaksi joulumaan, jossa on poroja, tonttu-ukkoja ja lumikuusia. Lapset Aino (vas.), Tuomas, Veera ja Juho.

nisen aikaa

suus. Veera ja Aino laulavat ”Ilonpisarat”-lapsikuorossa.

– Se on kaikkein sykehdyttävän hetki, kun kaikki kuorot ja yleisö lopuksi nousevat ylös ja yhdessä lauletaan ”Maa on niin kaunis”, tytöt sanovat.

Jouluaaton perhekirkossa tytöt ovat mukana myös joulukuvaelmassa.

KUN JOULURAUHA JULISTETAAN

Kun Suomen Turku julistaa televisiossa joulurauhan sitä katsotaan yhdessä. Silloin jännitys jo väreilee ilmassa. Joulusaunan ja jouluaterian jälkeen alkaa joulupukin odotus.

Ja illalla, kun joulupukki ja joulumuori tulevat, heitä tervehditään komealla lau-

lulla. Äiti soittaa pianoa, Veera viulua ja Juho bassoa. Joulupukki ei varmaan kovin usein saa nauttia orkesterin ja kuoron esityksistä, mutta Lehtomäen musikaalisessa perheessä se onnistuu.

– Lahjojen avaaminen on aina yhtä riemullista. Kun kaikki lahjat on saatu kääreistään esiin, käydään keskustelukierros ja lapset saavat kertoa ja esitellä, mitä joulupukki on tuonut. Vasta silloin jännitys laukeaa ja joulun rauhallinen osuus alkaa, äiti toteaa.

KIIREELLE EI PIDÄ ALTISTUA

Elina Lehtomäki, joka koulun rehtorina on lasten kanssa tekemisissä päivittäin, sanoo, että joulussa ei saisi olla ylimää-

räistä kiirettä ja hermoilua.

– Kiire estää lapsen kuulemisen. Joulu valmistellaan kuitenkin lapsille ja he tekevät rikkaita oivalluksia. Lasten ehdoilla meillä vietetään joulupäivät. Se on rauhallista yhdessäoloa.

Lasten **Markku**-pappa (taulu 11020) ja **Marja-Liisa**-mummo asuvat melkein samassa pihapiirissä, tien toisella puolella ja heitä käydään tervehtimässä. Ja joulupäivänä mennään vaarilaan eli Elina-äidin lapsuuden kotiin Ruotilaan mummin ja vaarin lounaalle. Eikä joulu lopu joulupäivään, vaan jatkuu edelleen. Jouluseimikin on takan vieressä loppiaiseen saakka.

Kun Elina Lehtomäki miettii jouluvalmistelujen hienointa hetkeä, hän sanoo:

– Ehkä se on aatonaaton iltayö; koti on juhla-kunnossa, lapset nukkuvat, pian laitetaan kinkku uuniin, ja päällimmäisenä ajatuksena on, että ihan kohta on joulu.

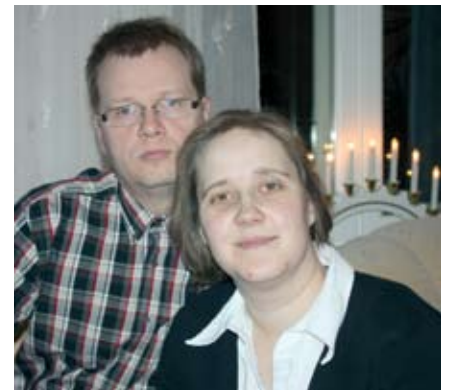

EILA KORJALA (taulu 8562) teksti

eila.korjala@niinipuu.fi

ELINA LEHTOMÄKI (taulu 11020) ja

KATI LEHTOMÄKI (taulu 11020), kuvat

Vanhemmat rauhoittuvat. Elina ja Sami Lehtomäki haluavat valmistaa yhdessä lasten kanssa perinteistä rikkaan, rauhallisen joulun.

Joulun sanomaa

Keisarin käskyä piti totella näin
ja niin Maria ja Joosef lähtivät
Betlehemiin päin.

Ei majatalossa paikkaa, ei,
silloin majatalon isäntä heidät
talleille vei.

Sinä yönä tallin yläpuolelle
sytyi kirkas tähti,
se oikein välähti.

Syntyi lapsi juuri,
hän on lapsi suuri.

Veera Lehtomäki

Historiikin julkistaminen. Suvun päämies Anssi Paasivirta aukaisi komeasti puukolla sukuyhdistyksen 80-vuotishistoriikin ensimmäisen kirjalaatikon, jota piteli johtokunnan puheenjohtaja Kaisu Venäläinen.

Suvun synttär juhla kokosi yli 150 sukulaista

Mänttärinmäelle Liikkalaan tultiin aina Helsinkiä, Jyväskylää ja Australiaa myöten.

Mänttärin Sukuyhdistyksen 80-vuotisjuhla kokosi kesäkuun lopulla Mänttärinmäelle Liikkalaan sateisesta ja koleasta säästä huolimatta arviolta reilu 150 sukulaista.

– Rohkenen todeta, että Mänttärinmäellä juhlii yksi maamme merkittävimmistä sukuyhdistyksistä, Kouvolan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Harri Helminen** (taulu 413) totesi tervehdyksessään.

Helmistä ilahduttaa erityisesti sukuyhdistyksen vahva panostus nuorisotoimintaan, mikä on alkanut alan ammattilaisen **Marja-Leena Vainion** (taulu 3835) johdolla.

SISKOKSET ISÄN KOTITILAN AITAN ÄÄRELLÄ

Helsinkiläiset Puhakan siskokset **Leila Laihin** (taulu 5686) ja **Aira Rutanen** (taulu 5681) odottivat 80-vuotisjuhlan alkua sukumuseon vierustalla.

– Tämä herättää muistoja, sillä museo on isämme kotitalta Juholasta aikoinaan Museonmäelle siirretty aitta, Laihin kertoi.

Puhakan siskokset ovat lapsesta saakka osallistuneet Mänttärin suvun juhliin.

– Olen monelle ystävälle ja tuttavalle kertonut kuuluvani Mänttäreihin ja esitellyt suvun toimintaa. He ovat ihmetelleet, miten sukututkimusta voi tehdä, Laihin jatkoi.

Nuorempaa polvea edusti Aira Rutasen pojantytär **Emmi Rutanen** (taulu 5683), joka on jo osallistunut isoäitinsä ja isotätinsä kanssa Mänttärin juhlaan.

Juhliin osallistuivat myös Australiassa asuvat **Pirjo** ja **Matti Vesala** sekä **Pirjo** ja **Risto Raanoja** (taulu 450), jotka olivat kesälomallaan Suomessa.

– Viimeksi osallistuimme Mänttäreiden sukujuhlaan Haminassa 10 vuotta sitten, Raanojat kertoivat.

SUKUJUHLA PALAUTTI LAPSUUSMUISTOT MIELEEN

Mänttärinmäellä juhli myös pieni joukko todellisia sukonkareita. Kaikkien aikojen ensimmäiseen sukujuhlaan vuonna 1934 osallistuneita mänttäriläisiä on yhä elossa ainakin 23 henkilöä. He saivat erilliskutsun 80-vuotisjuhlaan.

– Ensimmäisiä juhlia vietettiin sukupuun, niinipuun alla, nykyisin Helsingissä asuva **Elsi-Mai Ronkainen** (taulu 3973) kertoo.

Hän oli vuoden 1934 juhlien aikaan 2,5-vuotias.

Sade ei pelottanut. Sukumuseon mäelle Liikkalaan kerääntyi noin 150 sukulaista.

Nimikkoleivos. Juhlissa nautittiin kahvin kanssa suvun nimikkoleivos, jonka on valmistanut kotkalainen Leistin leipomo.

"Ensimmäisiä juhlia
vietettiin sukupuun,
niinipuun alla"

- Elsi-Mai Ronkainen

– Juoksentelin kuulema pitkin juhlapaikkaa, mutta olin hiljaa. Äitini kirjoitti muistiin sukujuhlasta, Ronkainen jatkoi.

Konkarijuhljoita olivat myös Kouvolan Inkeröisissä asuvat sisarukset **Maire Hohti** (taulu 3834), **Anja Suomela** (taulu 3808) sekä **Aini Rantanen** (taulu 11080).

– Tästä kylästä olin kotoisin ja tulimme juhlaan vanhempien kanssa, yli 40 vuotta vanhaan Tuuterin kansallispukuun pukeutunut Suomela muisteli. Suomela oli ensimmäisten sukujuhlien aikaan 4-vuotias, Hohti 6-vuotias.

Vuosijuhlissa oli paikalla myös Kouvolan Liikkalassa asuva **Veino Vakkari** (taulu 2851).

Tuttu museo. Aira Rutanen (vas.), Leena Laihin ja Emmi Rutanen odottelivat sukujuhlan alkua Aira Rutasen ja Leena Laihin isän kotitalalta Juholasta sukumuseoksi siirrety aitan vierellä.

Konkarit koolia. Elsi-Mai Ronkainen (vas.), Maire Hohti, Anja Suomela ja Aini Rantanen olivat mukana jo ensimmäisessä sukujuhlissa vuonna 1934.

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943) teksti ja kuvat
marko.wahlstrom@niinipuu.fi

Ensiesiintyminen. Sukukuoro suoritti kantaesityksensä kesäisen juhlakonsertin päätteeksi. Kuoroa johti diplomiurkuri Kaj-Erik Gustafsson ja säesti Annikka Konttori-Gustafsson. Kuva kuoron harjoituksista.

Tunnettu improvisoija. Diplomiurkuri, säveltäjä Kaj-Erik Gustafsson aloitti konsertin urkuimprovisaatiolla.

Sukukuoron kantaesitys huipensi juhlakonsertin

Sippolan kirkko täyttyi noin 130 kuulijasta. Verkossa live-lähetystä seurasi parhaimmillaan lähes 200 henkilöä.

Mänttärin Sukuyhdistyksen ja Anjalankosken seurakunnan järjestämä juhlakonsertti Sippolan kirkossa kesäkuun lopulla huipentui sukukuoron kantaesitykseen.

– Kuoro harjoitteli ensimmäisen kerran vähän ennen konsertin alkua, konsertin juontajana toiminut suvun päämies, valtuuskunnan puheenjohtaja **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) totesi.

Kuorossa lauloivat oopperalaulajat **Kaisu Helminen** (taulu 2321), **Marjut Häkkinen** (taulu 2319) ja **Tiina Sinkkonen** (taulu 4000), sopraanosolisti **Satu Ranta** (taulu 8185) muusikko **Seppo Rehnström** (taulu 7528) sekä suvun kokeneet laulajat **Samuli Sipilä**, (taulu 10775), **Olli Sipilä** (taulu 10775) ja **Atte Helminen** (taulu 2319).

Kuoroa johti diplomiurkuri **Kaj-Erik Gustafsson** (taulu 2117). Konsertin pianoesityksistä kovalla ammattitaidolla vastasi **Annikka Konttori-Gustafsson** (taulu 2117).

Kuoro esitti **Matti Nikusen** säveltämän ja **Raija Mänttärin** (taulu 2955) sanoittaman "Mänttärin sukulaulun". Sukulaulua on tuskin koskaan laulettu yhtä väkevästi kuin tässä konser-

tissa. Konsertin lopussa kuoro esitti upeasti yllätysnumerona kappaleen "Nyt kansat kaikki laulakaa", joka on alunperin **Elias Lönnrotin** suomentama.

HENGELLISTÄ JA SPIRITUAALEJA ALKUUN

Kesäisen konsertin aloitti Kaj-Erik Gustafsson urkuimprovisaatiollaan, jonka teemana oli "Niin ihanaa on ylistää". Tätä seurasi yhdessä veisattu "Suvivirsi".

Nurmijärven seurakunnan kanttorina työskentelevä ja Helsingin Musiikkitalon kuorossa laulava sopraano Satu Ranta esitti **J.S. Bachin** ja **C. Gounodin** "Ave Marian", jota seurasi Suomen Kansallisoopperan solisti, alto Tiina Sinkkonen kappaleet "Pyhä kaupunki" (S. Adam) ja "Deep River" (spirituaali).

Seuraavaksi laulunopettajana työskentelevä sopraano Kaisu Helminen esitti spirituaalin "Give Me Jesus" ja kappaleen "Pastorale op. 21 nr. 2" (T. Pyökkänen). Sen jälkeen kuultiin Tiina Sinkkonen ja Satu Rannan upea duetto-tulkinta **Lasse Heikkilän** kappaleesta "Täällä Pohjantähden alla".

Helsingin Musiikkitalon kuorossa laulava sopraano Marjut

Yleisö viihtyi. Kesäinen kirkkokonsertti keräsi Sippolan kirkkoon noin 130 henkilön kuulijakunnan.

Häkkinen lauloi **Lillian T. Sheldonin** kappaleen "Oli 99". Sen jälkeen hän esitti yhdessä Tiina Sinkkosen kanssa Malottin teoksen "Isä Meidän"..

Konsertin hengellisen osion päätti Satu Ranta esittämällä **Harri Viitasen** teoksen "Rakkauden epistola".

YLEISÖ APLODEERASI HEIKKI ROSENDAHLIN ESTRADILLE

Konsertin kevyemmän loppupuoliskon aloitti musiikin tohtori Annikka Konttori-Gustafsson esittämällä Mänttärin Sukuyhdistyksen kaikkien aikojen iäkkäimmän, 105-vuotiaan jyvaskyläläisen diplomilaulaja **Vilho Kekkosen** (taulu 12644) sävellystyön "Intermezzo".

Viihdeuusikko Seppo Rehnström sekä freelance-muusikkona ja soitonopettajana toimiva huilisti **Katri Rehnström** (taulu 7528) esittivät irlantilaisen balladin "Londonberry Air" ja **Lasse Mårtenssonin** iki-ihanan kappaleen "Myrskyluodon Maija".

Pariskunnan jälkeen estradille nousi vielä kolmannen kerran Marjut Häkkinen. Hän esitti **Ahti Sonnisen** sävellyksen "Älä kut-su kukkaseksi", joka pohjautuu unkarilaiseen kansanrunoon.

Ennen sukukuoroa yleisön eteen taputusten saattelemana nousi pitkän uran tanssi- ja viihdeorkestereissa tehnyt trumpettisti **Heikki Rosendahl** (taulu 9660), joka täytti lokakuussa 80 vuotta. Hän esitti yhdessä Seppo Rehnströmin (piano) kanssa venäläisen kansansävelmän "Olen kuullut on kaupunki tuolla" ja aina yhtä upean "Rakastan elämää".

MARKO WAHLSTRÖM (taulu 1943) teksti ja kuvat
marko.wahlstrom@niinipuu.fi

Valokuvaavat Heikkiset saivat stipendit

Mänttärin Sukuyhdistyksen 80-vuotisjuhlassa muistettiin myös ansioituneita sukulaisia.

Sukuyhdistys myönsi stipendit kouvola-laisen Heikkisen perheen palkituille ja menestyneille nuoremman polven luontokuvaajille, joiden valokuvia on julkaistu myös Niinipuu-lehdessä. Rahallisen tunnustuksen saivat **Jari** ja **Jaana Heikkisen** (taulu 11784) lapset **Ville**, **Jesse**, **Maija** ja **Liina**.

– Tämä tunnustus kannustaa jatkamaan harrastusta edelleen, perheen äiti Jaana kiitteli.

Sukuseurojen Keskusliiton pääsihteeri **Eine Kuismin** jakoi liiton kultaisen ansiomerkin, jotka saivat johtokunnan varapuheenjohtaja **Ari Lehtomäki** (taulu 11022) ja sihteeri **Erkki Mänttari** (taulu 11496). Hopeisen ansiomerkin saivat taloudenhoitaja **Sari Riivari** (taulu 8087) ja sukuuotevastaava **Aila Huovi** (taulu 2951).

Tervehdyksiä, historiaa ja musiikkia

Sukujuhlaan tervehdyksensä toivat Kouvolan kaupunki, Sukuseurojen Keskusliitto ja muut kymenlaaksolaiset suvut. Liikkalan kylän historiasta kertoi **Pekka Niemi** (taulu 4382).

Sukujuhlassa kuultiin myös kaksi kesäistä musiikkikappaletta, jotka esittivät alttoviulisti **Svetlana Hoppo** ja pianisti **Elina Lehtomäki** (taulu 11020). Juhlassa laulettiin yhteisesti Mänttärin sukulaulu ja Kymenlaakson laulu.

Sukuyhdistys julkisti 80-vuotisjuhlaan historiansa ensimmäisen kirjoitetun ja painetun historiikin "Niinipuun varjossa". Teos on noin 130-sivuinen ja sisältää runsaasti myös valokuvia.

– Syntysanat historiikille lausuttiin nelisen vuotta sitten täällä Mänttärinmäellä edellisen sukujuhlan jälkitaapaamisessa. Teos oli suvun entisen päämiehen **Jorma Mänttärin** (taulu 11480) kuningasajatus, historiikin toimitustyöstä vastannut eläkkeellä oleva haminalainen kirjastonhoitaja **Leena Morottaja** (taulu 10774) kiitteli.

Sukuyhdistyksen 80-vuotisjuhlaa edelsi sukuhartaus, jossa puhui teologian ylioppilas **Terhi Jalo** (taulu 4844) Kouvolan Liikkalasta sekä lauloivat lapset **Iiris** ja **Helmi Jalo** (taulu 4844) sekä **Aino** ja **Veera Lehtomäki** (taulu 11020). **MARKO WAHLSTRÖM**

Stipendit nuorille. Heikkisten valokuvaavien nuorten stipendit ottivat vastaan perheen naiset eli Liina, Maija ja äiti Jaana. Suvun päämies onnittelee Liinaa. Taustalla Sukuseurojen Keskusliiton pääsihteeri **Eine Kuismin**.

Kuvat: Jarkko Mänttari

Itämaista tanssia. Kirsti Pehkonen antoi sooloesityksensä tanssinäytteen.

Irkumusiikkia. Pariskunta Maija Mänttari-van der Kuip ja Dick Van Der Kuip säestivät kahvittelemusisoinnillaan.

Irkkumusiikki täytti Palokan Pelimannitalon

Keski-Suomen Mänttärät kokoontuivat 28 vuoden tauon jälkeen.

Keski-Suomen Mänttärät viettivät leppoisan iltapäivän tunnelmallisessa Palokan Pelimannitalossa viime kesäkuussa. Maakunnalliseen sukutapaamiseen osallistui yli 50 hyvin eri-ikäistä sukulaista.

Keskisuomalaiset Mänttärät eivät olleet nyt ensimmäistä kertaa koolla.

– Meillä Keski-Suomen Mänttäreillä on ollut tapana järjestää näitä alueellisia sukutapaamisia säännöllisesti, noin neljännesvuosisadan välein. Osa teistä muistaakin, kun kokoonnuimme Kuokkalan Korpelaan toukokuussa 1986. Onhan siitä vähän enemmän kuin neljännesvuosisata, mutta nuo kolme vuotta menivät sopivan paikan ja päivän hakemiseen, tilaisuuden juontaja **Jarkko Mänttari** (taulu 3940) viitsaili.

Kevään 1986 tilaisuus aloitti Mänttäreiden suvun alueelliset tapaamiset, joita sen jälkeen on järjestetty vuosittain pääkaupunkiseudulla ja viimeksi Lahdessa viime tammi-kuussa.

Entisestä jyvämäkasiinista kunnostettu Pelimannitalo tarjosi viihtyisät puitteet leppoisalle tapaamiselle. Vapaamuotoinen tilaisuus lähti käyntiin kahvittelemalla, jota säesti pariskunta **Maija Mänttari-van der Kuip** (taulu 3940) ja **Dick Van Der Kuip** irkkumusisoinnillaan.

Jo 20 vuotta itämaista tanssia harrastanut **Kirsti Pehkonen** antoi sooloesityksensä vakuuttavan näytteen osaamisestaan. Runollisen tunnelmapalan tarjosi jväskyläläinen pitkän linjan teatterinainen **Aira Airola** (taulu 13470) tulkitsemalla **Lauri Viidan** runon ”Joki”.

Tilaisuus yhdisti lapsia ja aikuisia

Mänttärin Sukuyhdistyksen edustajana tilaisuuteen osallistunut suvun päämies **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) kertoi yhdistyksen vaiheista ja monipuolisesta toiminnasta.

Sukuyhdistyksen johtokunnan jäsen **Marja-Leena Vainio** (taulu 3835) oli tuonut tutustuttaviksi ja ostettaviksi Mänttäreiden sukuotteita ja rohkaisi myös nuoria tulemaan mukaan sukutoimintaan.

Jarkko Mänttärin johdolla tilaisuudessa tapailtiin Mänttäreiden sukulaulua, joka oli suurimmalle osalle väestä vielä selvästikin vieras. Keski-Suomen kotiseutulaulu raikasi Pelimannitalon hirsiseinien sisällä voimallisemmin.

Tilaisuuden lopuksi sukuväellä oli mahdollisuus tutustua Pelimannitalon yläkerrassa ainitlaatuihin kantelemuseoon, jonka kokoelmia esitteli **Kirsti Juntunen**.

Niin mukana olleet kuin myös suvun päämies tuntuivat olevan tyytyväisiä tapaamisen antiin.

– Tämä oli erittäin iloinen ja positiivinen kokemus. Täällä oli runsaasti väkeä, kun ajatellaan suhteessa siihen, miten paljon Mänttäreitä asuu Keski-Suomessa, mutta ennen muuta sen takia, että tilaisuudessa oli perheitä, lapsia, nuoria, aikuisia ja meitä vanhempiaakin, Paasivirta totesi.

– Tämmöiset ovat parhaita tilaisuuksia, mitä sukuyhdistystoiminnassa voi olla. Ilman muuta tilaisuuksia kannattaa järjestää useammin kuin vain neljännesvuosisadan välein, hän jatkoi. **MARKO WAHLSTRÖM**

Kuva: Jorma Mänttari

Serkukset Ahviolla. Mäkelän talon Erik Juhon jälkeläiset kokoontuivat serkkukokoukseen viime kesänä.

Erik Juhon jälkeläiset kokoontuivat

Kouvolaan Liikkalassa sijaitsevan Mäkelän talon **Erik Juhon** jälkeläiset viettivät serkkupäivää Kouvolaan Ahvionkylän Kuovinkalliolla viime kesäkuussa.

Nostalgisia ajatuksia toivat serkuksille mieleen varsinkin yli 60 vuoden takaiset onkipaikat Kymijoella, mikä olikin yhtenä tapaamisen aiheena.

JORMA MÄNTTÄRI

Sukumuseon hoitaja paneutui tehtäväänsä

Kuva: Seija Kujala

Mänttärin sukumuseon hoitaja **Tenho Kujala** (taulut 6563 ja 2837) kuoli tänä vuonna 14. huhtikuuta. Hän oli syntynyt Liikkalassa 21. syyskuuta 1927. Taulujen mukaan hän kuului siis kahta kautta sukuun, syntymästä ja myöhemmin avioliiton kautta Mäkelän talon **Sirkka**-tyttären puolisona ja isäntänä.

Maanviljelyksen ohella hän toimi kartoittajana Anjalankosken kaupungilla. Mänttärin suvun asiat lankesivat hänelle luonnostaan, sillä eräs suvun kantataloista, Mäkelä sijaitsi Mänttärinmäellä. Sukujuhlat on järjestetty Mäkelän talon pihapiirissä useita kertoja, ja se oli siten suvun keskuspaikka aina yhdistyksen perustamisesta asti.

Kujala osallistui ahkerasti suvun toimintaan valtuuskunnan jäsenenä ja sukumuseon hoitajana. Museoiden rakentamis- ja kunnostamistalkoisiin kuin myös sukujuhlien järjestämiseen hän osallistui vuosikymmenten ajan.

Kujala paneutui tehtäväänsä tunnollisesti. Hän näytti auliisti museota vierailijoille ja kertoi suvun historiasta. Museorakennukset ovat olleet hänen ja Sirkka-puolison ansiosta hyvässä hoidossa. JORMA MÄNTTÄRI

Kuva: Mari Kujala

Sukututkija järjesti tapaamisia Pirkanmaalla

Mänttärin Sukuyhdistyksen Pirkanmaan alueen yhdyshenkilönä toiminut **Pekka Kujala** (taulu 5101) kuoli viime kesäkuun 13. päivänä. Hän oli syntynyt Viipurissa 9. toukokuuta 1936.

Elämänuransa hän teki Suomen puolustuslaitoksen ilmavoimissa useissa teknisen alan tehtävissä. Sotilasarvoltaan hän oli insinööriamjuri ja koulutukseltaan insinööri.

Kujalan kiinnostuksen kohteena oli ilmavoimissa tehdyn "päivätyön" lisäksi siihen läheisesti liittyvän maanpuolustus, historia, yhdistystoiminta ja sen kautta sukututkimus. Hän tutki innolla lähisukuja, kuten Pakkasen sukua ja hyödynsi tällä tavoin myös Mänttärin Sukuyhdistystä tutkimuksillaan.

Hän kuului sukuyhdistyksen valtuuskuntaan useita vuosia ja osallistui sukututkimusjaoston toimintaan. Tampereella viime vuosina asuneena hän toimi suvun yhdyshenkilönä Pirkanmaan alueella ja järjesteli suvun tapaamisia.

Kujalan sukurakkautta kuvasi hyvin se, että hän pyrki osallistumaan kaikkiin Mänttärin suvun tilaisuuksiin; hänet nähtiin usein esimerkiksi pääkaupunkiseudun Mänttärin tapaamisissa, vaikka asui Tampereella. Hän oli innokas keskustelija sukulaisten kanssa ja mukava seuramies. JORMA MÄNTTÄRI

Annikki Luoma kuoli 96-vuotiaana

Mänttärin Sukuyhdistyksen jäsen **Annikki Luoma** (ent. Huovila, taulu 14973) kuoli 19. heinäkuuta. Hän oli syntynyt Vehkalahden Onkamaalla 24. huhtikuuta 1918.

Siunaustilaisuus pidettiin Klaukkalan kirkossa Nurmijärvellä 9.8. ja uurna laskettiin myöhemmin Elimäelle puoliso **Pentti Luoman** vierelle sotaveteraanihautaan.

MARKO WAHLSTRÖM

Kuva: Jarkko Mänttari

Vilho Kekkonen kuoli 105 vuoden iässä

Mänttärin suvun vanhin, diplomi-laulaja, director cantus **Vilho Kekkonen** (taulu 12644) kuoli Jyväskylässä 20. lokakuuta 105 vuoden ikäisenä.

Kekkonen syntyi Pohjois-Savon Karttulasen kymmenlapsiseen viljelijäperheeseen 21. helmikuuta vuonna 1909. Maataloustyöt hän jätti muille sisaruksille ja löysi monipuolisen työuran musiikin parista.

Muusikon uransa Kekkonen aloitti jo 1920-luvulla soittamalla yhteensä kanssa muun muassa hääkeikkoja. Kanttoriurkurin tutkinnon hän suoritti vuonna 1941 Helsingin kirkkomusiikkiopistossa ja musiikinopettajatutkinnon Sibelius-Akatemiassa neljä vuotta myöhemmin.

Jyväskylän maaseurakunnan kanttorina Kekkonen työskenteli vuodesta 1950 alkaen neljännesvuosisadan ajan. Päätyönsä ohessa hän toimi myös laulunopettajana ja kuoronjohtajana.

Sävellystyötä, opettamista ja esiintymisiä Kekkonen jatkoi eläkkeelle siirtymisen jälkeenkin aina 2000-luvulle saakka, ja Guinnessin ennätysten kirjan mukaan hän oli vuosikausien ajan maailman vanhin konsertoiva tenori.

Viimeisimmän levynsä Kekkonen lauloi 99-vuotiaana ja 100 vuoden ikään ehdittyään jätti esiintymiset nuoremmille laulajille.

Sata vuotta ilman lääkkeitä

Sata vuotta Vilho Kekkonen pärjasi valoisalla luonteellaan ilman lääkkeitä. Vielä 105-vuotisjuhliansa hän vietti sukulaisten ja laajan ystäväpiirin kanssa mieleltään virkeänä ja vieläpä vitsaillen onnittelijoiden kanssa.

– Viikko ennen kuolemaa isä sanoi, että tahtoo jo pois. Isä nukkui rauhallisesti ikuiseen elämästä kyllin saaneena, poika **Markku Kekkonen** (taulu 12645) kertoo.

Vilho Kekkonen kuuluu Mänttärin suvun Sällin sukuhaaraan vuonna 1992 kuolleen ensimmäisen puolisonsa **Katri Kauhasen** kautta. JARKKO MÄNTTÄRI

Futurologin mietteitä.

– Tulevaisuudessa ihmiset ajavat autoja enää vain kilparadoilla, ja yksityisyyttä ei ole enää lainkaan, tulevaisuudentutkija Risto Linturi kiteytti teknologisen kehityksen.

Tulevaisuuden tutkija maalaili näkymiä

Pääkaupunkiseudun Mänttärät tapasivat uudessa paikassa.

Jo 19. kerran järjestetty pääkaupunkiseudun Mänttäreiden aluetapaaminen pidettiin uudessa paikassa, Astoria-salissa Iso Roobertinkadulla Helsingissä lokakuun puolivälissä. Tapahtuma houkutteli paikalle satakunta sukulaista.

Yleisö sai kuulla mielenkiintoisen, osin utopistisen takin kuulostavan näkymän maailmasta vuonna 2030–2050

– Ihmisten elinajanodote pitenee koko ajan. Vuonna 2050 se on kasvanut 36 vuotta tästä päivästä. Nykyiset eläkeikä lähellä olevat tuskin koskaan saavat nauttia eläkkeestään, tulevaisuudentutkija, futurologi **Risto Linturi** (taulu 14836) hymähti.

Linturi oli laatimassa eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan tilaamaa ja viime vuonna julkistettua laajaa raporttia tulevaisuuden radikaaleista teknologioista. Hän on toiminut myös Unescon pääsihteerin kutsumassa kansainvälisessä tietoteknologiaryhmässä.

Futurologin puheessa vilahtelevat lukuisat teknologiset ratkaisut, jotka ovat jo arkipäivää jossain päin maailmaa.

– 3D-tulostus on hyvä esimerkki; kiinalaiset ovat tulostaneet yhden omakotitalon 3 600 eurolla. Eniten teknologisisessa kehityksessä kipuilee suurteollisuus ja teollisuus, kun kaikki alkavat valmistaa tavaransa itse kerhotilassa tai kotona, hän sanoi.

Isoimpana tulevaisuuden kysymyksenä Linturi piti energia-asioita.

– Nopeasti halpeneva aurinkoenergia on yksi vastaus siihen. Aurinkopaneelien hinnat ovat jo nyt laskeneet sadasosaan siitä, mitä ne olivat 1970-luvulla ja teknologia on kehittynyt samassa tahdissa. 30 vuoden kuluttua auringosta saatava sähkö on halvempaa kuin töpselistä nyt saatava sähkö, hän ennusti.

Mänttärät mukana kehityksen kärjessä

Aluetapaamisessa saatiin kuulla myös Sipoossa asuvan oopperalaulaja, altto **Tiina Sinkkosen** (taulu 4000) negrospirituaaleja jazz-hengessä.

Hän esiintyi yhdessä pianisti **Jussi Niilunpalon** ja saksofonisti–huilisti **Juhani ”Junnu” Aaltosen** kanssa.

Suvun päämies, valtuuskunnan puheenjohtaja **Anssi Paasivirta** (taulu 10793) toi sukuyhdistyksen tervehdyksen pääkaupunkiseudun Mänttäreille.

– Mänttärei on suuri ja laaja suku, joka haluaa olla myös kehityksen kärjessä. Olimme ensimmäinen sukuyhdistys, joka julkaisi suoran live-lähetysten verkossa viime kesäkuun 80-vuotisjuhlista, hän totesi.

MARKO WAHLSTRÖM, teksti ja kuvat

Pääkaupunkiseudun Mänttäreiden 20-vuotis-tapaaminen pidetään Astoria-salissa (Iso Roobertinkatu 14) maanantaina 5.10.2015.

Laadukasta musiikkia. Oopperalaulaja Tiina Sinkkonen esitti Jussi Niilunpalon (piano) ja Juhani Aaltosen (saksofoni) säestyksellä negrospirituaaleja jazz-hengessä.

Kirjoja selailemassa. Sukuyhdistyksen uusi 80-vuotishistoriikki herätti ainakin Tapani Aallon, Marjatta Palmunoksen ja Tellervo Jussilan mielenkiinnon.

Taktiikkaa hiomassa. Aki, Jari ja Mikko Huovila neuvonpidossa kierroksen aikana.

Sukugolf pelattiin jo 17. kerran

Tällä kertaa swingit viuhuivat KoskiGolfissa. Timo Ukkola voitti kotikentällään.

Perinteinen, jo 17. kerran järjestetty sukugolfkilpailu kisattiin KoskiGolfissa Kuusankoskella syyskuun alussa. Kisan pelasi loppuun 18 golf-faria.

Suvun aktiivit golffarit pääsivät viheriöille ihanteellisesta intiaanikesän säästä nauttien ja kisaten Mänttärin Sukuyhdistyksen mestaruudesta. Kolme ilmoittautunutta joutui perumaan ja yhden piti keskeyttää käsivamman vuoksi.

Lähimmäksi lippua pääsi tänä vuonna **Timo Huovila** (KkG), vähiten lyöntejä käytti kierrokseen Lassi Lehtomäki (HyG) ja pisimmän avauslyönnin löi **Kalle Lehtomäki** (KGV). Kisan voittoon golffasi kotikentällään **Timo Ukkola** (KosG) tuloksella 37 pistettä.

OLLI SIPILÄ (taulu 10775), teksti

Tulokset:

1. Timo Ukkola, Koski Golf, 37 pistettä,
2. Lassi Lehtomäki, Hyvi Golf, 34,
3. Kalle Summanen, Ringside Golf, 34,
4. Sirkka Mänttari, Messilä G, 31,
5. Mika Pousi, Lampila, 30,
6. Kalle Lehtomäki, KGV, 29,
7. Sara Voutilainen, Messilä Golf, 29,
8. Jorkka Terkko, ReG, 29,
9. Leena Raudasmaa, Koski Golf, 29,
10. Timo Koivu, Kymen Golf, 28 ja
Jorma Mänttari, Messilä Golf, 28,
12. Mikko Huovila, Katinkulta Golf, 26,
13. Timo Huovila, Katinkulta Golf, 26,
14. Petri Huovi, Lampila, 26,
15. Raimo Summanen, Ringside Golf, 23,
16. Jari Huovila, GPI, 20,
17. Vesa Mänttari, Messilä Golf, 18,
18. Aki Huovila, Katinkulta Golf, 18

Kuvat: Timo Huovila

Kilpailu alkaa. Jari Huovila avauslyönnissään Eerolan uusitulla väylällä.

Maansiirtotöitä kaivurikuormaimella
Urakoitsija
HANNU HARJU
Okansuora 19 46900 Inkeroinen
0400 854 489
6234

JUVEKIM
ANTIKVARIAATTI ARWO PAPERI
Avoimna ti-ke-to 12.-18.00.
OSTAAMY KIRJOJA JA KERÄILYTAVARAA.
LÄNTINEN PITKÄKATU 26, TURKU
P. 0400 527 382 www.juvekim.fi
15934

Koulutettu hieroja Jari Lampinen
KUNTO-MEKKA
Pallokentäntie 4, 45700 Kuusankoski
P. 050 5680404
8006

HAMINA-TRAILER
Teollisuuskatu 20
49400 Hamina
05 3448 480
12095

16- ja 19-paikkaiset
pikkubussit tilausajoon
Ma-Sa Lines Oy
www.masalines.fi
P. 040 565 9623
www.masalines.fi
2852
7796

MOISIO
MOISION TAIDE- JA PITOKARTANO OY
Moisiontie 163, 47200 Elimäki
P. 040 5272 799 www.moisionkartano.com
8457

KIVELÄN MERIKALA
Kyminsuuntie 187, 48600 Kotka
puh. 05 260 6773
9200

Turvetuotannon, metsäalan ja
maanrakennusalan palvelut.
PJ TURVE
Petri Jussila
Palosentie 382 A, 46710 SIPPOLA
0400 550 917
2915

KODINKONEHUOLTO
Ari Lonka
050 5432 662
kkh.ari.lonka@kympp.net
Karhula
8753

Kengitys- ja ohjastajapalvelut
T:mi Kari Venäläinen
040 5839 536
2849

HAKAHUOLTO
O. ANTTILA
Hevoshaka Hamina
05 344 8500
32

TOIKAN KULJETUS
Hamina
11927

Vihanneksia
J & A MÄKELÄ
Ilvesvuorenkatu 11, 01900 Nurmijärvi
Puh. 09 825 0401
12610

Koneurakointi
TONI LÄÄTI
Laantintie 88 49520 Reitkalli
puh. 0400 727 132
2292

RAKENNUSLIIKE
KALEVI SUNTIO OY
MÄKELÄNKANKAANTIE 2, 49490 NEUVOTON
rakennusliike.suntio@co.inet.fi
11488
www.suntiorakentaa.fi

HITSAUSTARVIKKEET
MIG.TIG.PLASMA.LASER.
LADEK WELDING
P. 0207 300 300 www.ladek.fi
e-mail: ladek@ladek.fi
4089

JARMO POKKI
Rakennuttajakonsultointi
Merituulentie 26
06150 PORVOO
045 6520 882
jiipokki.oy@pp.inet.fi
4902

Kotkan Sammutinhuolto
PEKKA VILLIKKA
0440-652551
www.kotkansammutinhuolto.fi
646

HS-TALLI
Pytyläntie 21 46750 LIIKKALA
P. 040 5873 656 www.hs-talli.net
Suomenhevostalli, ratsastustunteja,
leirejä, maastoratsastuksia, vaelluksia
sekä rekiajeluja.
15075

Konepaja
HAMJETS
Syväsatamantie 32, 49460 HAMINA
05 3453 444, 0400 552 885
13890

keittiö-, wc-, pesuhuone-, sauna- ym. remontit
RAKENNUS JA SANEERAUS
S.LEHTOMÄKI
46750 Liikkala p. 0500 936 020
www.slehtomaki.fi
11020 VTT:n vedeneristysertifikaatti

Pysäkkikahvila
Satu SUVIRANTA
Lounaskahvila Pitopalvelu
Linja-autoasema, Hamina
P. 040 5826 988
11109

TAKSI Klemola
Hamina
0400-553555
456

AALLEN TAKSIT
Pyhäntö
Sanna 0400 775 301
10012
10011

Nosturiauto Vaihrolavat Vaihrolava-autot
Maansiirrot Kaivutyöt Urakat
Janne SUVIRANTA
Summa
0400 559 787
www.kuljetussuviranta.fi
6358

Tienlanaukset Lumenauraukset
JORMA AULIN
17500 Padasjoki
0400 354 608
2149

Kesäkukkia, vuodenajan leikkokukat,
hautavihkot, onnittelukimput
MIINALAISEN PUUTARHA
Valkjärventie 54, 49540 Metsäkylä
0400 154 487
12425 kaisamiina@hotmail.com

Rakentaja, kunnostaja, korjaaja, kaikkea mitä tarvitset sähköstä ammattitaidolla.
Nyt myös ilmalämpöpumput

SIPPOLAN SÄHKÖ JA KONE
46710 SIPPOLA
veli.lonka@sippolansahkojakone.fi
P. 0208 366 176 fax 05 366 6060

643

SPORTPISTE
Tikankatu 3 Karhula
puh. 05 340 0360
www.sportpiste.fi

9182

HN THE HIERONTAPALVELU HANNA NUKALA

1849

LEISTIN LEIPOMO
Vanha Sutelantie 47, Kotka
puh. 05 2601 040
Leivonnaiset tuoreina leipomosta
ma-pe 6-17, la 6-12

7391

JAANAN OMPELIMO
Jaana Jääskeläinen, ompelijämestari
Ruokotie 25 49400 Hamina
P. 0400 656 248 www.jaananompelimo.fi
TILAUSTYÖT * BRODEERAUKSET * KORJAUSPALVELU

7844

RAUTIA
KONERAUTA TAAVETTI
Kauppakatu 20
53500 Taavetti
Puh. 05 417 1131

1850

Juhlatarjoilut
Mirja Koivu
Holistoravintola
BASTION
Raasthuonekatu 12, 49400 HAMINA
Puh. 0400 854 679
juhlatarjoilut.mirja.koivu@gmail.com
www.holistoravintolabastion.fi
Teemme myös pitopalvelua

12871

Sähköurakointi SEPPÄLÄ
Honkelinmäentie 93
43100 Saarijärvi
puh. 0400 644166

2082

Toimisto- ja kirjanpitolpalvelut
HELENA KAARO
Neuvoton
puh. 0500 659 628

2791

Sinulle on aina tuoli kahvipöydässä
STEMMASSA
KALUSTETALO KNUUTTILASSA
Hämeenlinnassa
Virvelintie 12, 03 6756 035
Älä aja ohi!

7570

INSINÖÖRITOIMISTO
HEIKKI KOIVU
SAUNAPOLKU 8 45150 KOUVOLA
PUH. 05 3754 547

8624

MOKKAMESTARIT
on Tamperealainen Kahvipaahitimo
Kuukuja 8 E, 33420 Tampere
Tehtaanmyymälä ark 9-17
Puh. 03 253 01 45
www.mokkamestarit.fi

5840

KYMEN
BETONILEIKKAUS
Somerotie 5, KOUVOLA
05 3753 660, 0400 653 038
Tiili- ja betonirakenteiden timantti-
poraukset, sahaukset ja purkutyöt.

1247

Jalon Mylly Oy
Liikkalantie 820, Liikkala
Puh. 0400 559 491 www.jalonmylly.fi
Vehnä-, ruis- ja ohrajauhot,
ryynit ja hiutaleet
Soita ja kysy lisää.

4844

Kaikki kultasepäalan työt ammattitaidolla
Kultaseppä Jukka Nikkanen
Päätie 7, Inkeroinen
0400 940 656
http://personal.inet.fi/palvelu/jukka.nikkanen

2354

kattopellit seinäpellit ikkuna- ym. pellit
vesikourut tikkaat lumiesteet kävelysillat
KYMEN PELTIRAKENNE
Mäyrämäenpolku 2 MYLLYKOSKI
puh. 05 3635 341
kymenpeltirakenne@gmail.com
www.kymenpeltirakenne.fi

280

Reittisen Kotileipä
Mäkitie 15, 49540 Metsäkylä
p. 05 345 8282
www.reittisenkotileipa.fi

15495

Merilkon
010 439 6800
040 5003 444
Informaatiopalveluja
www.merilkon.fi

5283

Kiitoskortit, pohjukkeet, kehykset sekä
samettikansiot valokuvaajille
PASPIS
Kartanontie 43 28430 Pori
P. 02 6462 255, fax 02 6462 208

7037

Kuljetusliike
KARI POLVELA
Eerolansuorantie 119
33680 Tampere
03 3600 940 0400 635 358

7041

Valaisimien erikoisliike
VALOHUONE
Salpausselänkatu 27 45100 KOUVOLA
p. 05 3117 177, fax. 05 3117 175
valohuone@valohuone.fi

10518

MYLLYKOSKEN LASI KY
Jämsperintie 1 Myllykoski
P. 05 3636 071 F. 05 325 4819
IKKUNA-, ERISTYS- JA KUVIOLASIT, PEILIT, TURVAURAT
AUTOJEN JA TRAKTOREIDEN LASIT, ASENNUSPALVELU
TAIDE- JA ASKARTELUTARVIKKEET, KEHYSTYSTYÖT
www.myllykoskenlasi.fi

8394

RAKENNUSLIIKE
Ismo Liikkanen Ky
Rakentaminen ja kuljetuspalvelut
Liikkasentie 38 49660 Pyhältö
Puh. 0400 358 738, 05 3551 176
Fax. 05 3551 156

11898

Sibeliuskatu 24
HAMINA
0400 554 104
info@koivistonautokoulu.fi
www.koivistonautokoulu.fi

3201

Kodin Lakipalvelu
ilkka-hoikkala@luukku.com
SAVONKATU 35 C KOUVOLA
puh. 0500 701 480

3172

GRILLIRAVINTOLA
HERKKULES
Apetta ja kahvia
PORVOO

11020

New Holland ja CASE IH-
traktorit ja työkonet
Pekka Laurila
Kouvola
0500 257 320

3723

Erikoishammasteknikko LASSI OKSANEN

Uudet, yksilölliset hammasproteesit ja proteesien huollot sekä korjaukset.
VASTAANOTOT: 46800 Myllykoski, Keskikoskentie 5, P. 05 325 5800, 0400 650820
45100 Kouvola, Torikatu 6, 6. krs P. 0500 650 820

10440

METSÄKYLÄN AUTOMETALLI

Raine Eerola P. 0400 657 617
Mesänumentie 251, 49540 Metsäkylä
www.metsakylanautometalli.syhi.fi

3717

Muutot ja kuljetukset JYRKI PAKKANEN

Kouvola 040 716 0603
www.jyrkipakkanen.fi
Myös pianot, flyygelit, kassakaapit
ja muuttolaatikkovuokraus

11674

MERISÉT
ITÄISEN SUOMENLAHDEN
RISTEILYT
0400-105014
www.meriset.com

14213

ATK -MYLLY OY

KOUVOLA

TIETOKONEET, OHJELMAT,
LISÄLAITTEET, PELIT
P. 05 3750 586

8388 Kauppalankatu 17, 45100 KOUVOLA

Anjalankosken JUHLA- & HAUTAUSPALVELU OY

Sairaalankaari 3 A, 46860 Keltakangas
Puhelin 0400 354 477

www.anjalankoskenhautauspalvelu.fi

10269

LVI-alan ykkönen HAMINAN VESIJOHTOLIIKE PENTTILÄ

Teollisuuskatu 26, HAMINA
P. 05 3448 840

13923

LOUNASKAHVILA

PULLAPISTE

Torikeskus, Jyväskylä
014 613 511

12783

LASI- ja METALLITALO

PI 52 49401 Hamina, fax. 05 3444 955
puh. 05 3444 950, 040 5269 779
ari.ala-turkila@ariglas.fi

11011

4634
15148

Huollot/kolarikorjaus/maalaus
Ilmastointilaittehuolto, Muovikorjaus
Korjaamotie 12, 49400 Hamina
puh. 05 353 5400

J. TOIKKA

Hiekoitussepelit/Kalliomurskeet

Maanrakennusurakointi/ Kuljetuspalvelut
Maansiirto/ Lavetti/ Nosturityöt

Tilaukset 05 363 4415 Jarmo Toikka 0400 251 007

4451

Mestarin Soppi

Lasermerkkausta, tampopainantaa
Taka-Toivakantie 45, 41410 Kankainen
040 744 3437
kotiranta.kari@gmail.com

13414

www.beam.fi Beamark Oy
Kappelitie 6 A, 00220 ESPOO
Puh. 09 752 2218 Fax 09 7522 367

11541

Taksi

Markku Pakkanen

toivottaa
Hyvää Joulua
ja Hyvää Uutta Vuotta kaikille

2852

HALLITUSKADUN HAMMASLÄÄKÄRIASEMA

Hammaslääkäri Ilkka Anttila

Implantti- ja nukutushoidot, proteesit,
perushammashoidot, zoom-valkaisu

Hallituskatu 13-15 A, 45100 Kouvola,

www.halham.fi puh. (05) 375 4790

3488

Jämsperintie 5, 46800 MYLLYKOSKI
Puh. 0400 254 055

13494

KULJETUKSIA vuodesta 1948 alkaen

ARPOSALO

Kytöahonkuja 9, 46800 Myllykoski
Puh/fax 05 3656 045
040 512 1590 /Vesa Arposalo

4091

LYHYET

Tällä palstalla julkaistaan pikku-uutisia suvun jäsenistä, jotka ovat kunnostautuneet niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti tai suorittaneet jotakin merkittävää esi-merkiksi työssään, opinnoissaan ja harrastuksissaan. Vinkkejä voi lähettää sähköpostitse osoitteella toimitus@niinipuu.fi.

URHEILU

Haminan Pontevaa edustava juoksija **Janette Niemi** (taulu 11116) saavutti hopeamitalit sekä 400 että 800 metrillä 16-vuotiaiden nuorten sarjassa Karhulassa loppukesästä järjestetyissä yleisurheilun 16- ja 17-vuotiaiden SM-kilpailuissa. 400 metrillä mitali tuli omalla ennätysajalla 58,62.

Haminan Ihamaalla asuva ralliautoilijapariskunta **Marko ja Tiina Uutela** (taulu 3167) oli totutusti nopein elokuussa ajatus Kaakkoisrallissa. Uutela ei tällä kertaa kuitenkaan kisanut rallin yleisessä luokassa. Autona pariskunnalla oli kuitenkin vanha pronsinen BMW, jolla he ovat menestyneet Kaakkoisrallissa.

Inkeröisten Veikkolassa asuvan entisen aktiiviurheilijan **Aki Tanin** (10679) vuonna 1982 juoksema maratonin Ky-

menlaakson piiriennätys on edelleen voimassa. Tani juoksi tuolloin maratonin aikaan 2.21.42,8. Tani edusti urheilu-uransa aikana sekä Anjalan Liittoa että Kuusankosken Kisaa.

KULTTUURI

Elokuvaohjaaja, tuottaja **Anssi Mänttärin** (taulu 8098) uusin, viime huhtikuussa ensi-iltansa saanut elokuva "Romanssi" aiheutti kuohuntaa kriitikoiden keskuudessa. Elokuva on kehuttu julkisuudessa sen uudesta näkökulmasta tutkailulla rakkautta ja "sen oikean" etsimistä sekä kritisoitu liiallisesta kapakkaelämän kuvaamisesta. Elokuvan yhdessä roolissa on myös kokki **Samuli Mänttari** (8100).

Kouvolaalainen valokuvataiteilija **Minna Metsärinne** (taulu 1538) ja myllykoskelainen filosofian tohtori, kulttuurin sekatyöläinen **Hanna Maria Laakso** ovat kirjoittamassa keittokirjaa, joka käsittelee kymenlaaksolaista ruokakulttuuria ja perinnettä. Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson rahasto on myöntänyt projektille 12 000 euron apurahan.

Kouvolan Hirvelästä kotoisin oleva, nykyisin Ikaalisissa asuva laulaja **Jari Uutela** (taulu 3052) on yhdessä duettoparin **Salla Flinkmanin** kanssa sijoittunut toiseksi Suomen paras duo -kilpailussa. He esittivät finaaliin viime heinäkuussa kapaleet "Läpikulkumatalla", "Tesis and shout", "Lähetysaarnaja", "Jääköön muut" ja "Jalanjäljet".

Kouvolaalaiset isä ja tytär, **Jari ja Maija Heikkinen** (taulu 11784) sijoittuivat neljänsiksi omista sarjoistaan lapinpöllöä ja haukkaa kuvaavilla otoksillaan tämän vuoden Kuusamo Nature Photo-luontokuvakilpailussa. Kilpailuun saapui 810 kuvaa 182 kuvaajalta.

MUUT

Kuusankoskelta kotoisin oleva kenraali **Jarmo Lindberg** (taulu 8488) nimettiin viime elokuun alussa puolustusvoimain uudeksi komentajaksi. Hän on palvelut muun muassa puolustusvoimien sotatalouspäällikkönä, ilmavoimien komentajana ja pääesikunnan valmiuspäällikkönä. Yleisesikuntaupseerin tutkinnon Lindberg suoritti vuonna 1993. Hänet ylennettiin kenraaliluutnantiksi vuonna 2011 ja kenraaliksi elokuun alussa. Ahkerana twiittaajana tunnetun kenraalin perheeseen kuuluvat vaimo ja kolme tytärtä.

Sippolassa syntynyt everstiluutnantti **Vesa Vainio** (taulu 3752) on aloittanut Kymen Jääkäripataljoonan komentajana Vekaranjärvellä viime helmikuussa. Vainio on työskennellyt myös kansainvälisissä sotilastehtävissä Afganistanissa. Hänen perheeseensä kuuluvat vaimo ja kolme lasta.

Restaurointi Taika

www.restaurointitaika.fi

p. 045 177 0970

Huonekalujen ja esineiden
entisöinti- ja restaurointipalveluja
perinteisillä menetelmillä.

11296

Väinö Puoshaka

TAAS ON
MÄNTÄRIT
NOSTETTU
KANSA-
KUNNAN
KAAPIN
PÄÄLLE

KOKO
SUOMI
SAI
SEURATA
SUORAA
LÄHETYSTÄ
SUKUMME
80 V.-
JUHLISTA

MITEN JUHLAVÄKI
KUUNTELI
HERPAANTUMATA
KIITOKSET,
PUHEET, MUISTELOT
JA MUSIIKKI-
ESITYKSET

TUULESTA
JA
TUISKUSTA
PIITTAAMATA

AIKA
SANKAREITA

TUOMAS MÄNTTÄRI 2014

Luontokuvausta talvisessa metsässä

Helmikuisena talvilauvantaina kello pärähtää soimaan viideltä. Mitä ihmettä! Nythän on vapaapäivä koulusta, miksi ihmeessä kello soi näin aikaisin? Unihiekka painaa luomia kiinni, mutta iskän sinnikäs herättely saa minut kömpimään ylös lämpöisen peiton alta.

Kuvausvarusteet ja eväät on pakattu valmiiksi sekä auto odottaa pihamaalla aikaisia matkustajiaan. Kuvaus piilokojulle on ehdittävä ennen aamunsarastusta. Kouvola keskustasta auton nokka kääntyy kohti Saveroa. Pikkuhiljaa unihiekka kaikkoo silmistäni ja odotus perille pääsyn suhteen kasvaa. Odotettavissa on kirkas pakkaspäivä, mikä tarkoittaa hienoja talvisia kuvia metsän lintuuskkaista.

Hetken aikaa seison iskän kanssa auton vieressä ja kuuntelen. Talvinen pimeä metsä on aivan hiljaa. Tähdet loistavat pilvettömältä taivaalta. Kaupunkien valosaaste ei ole himmentämässä tähtiä taivaan loistetta. Hetken mietiskelyn jälkeen tyhjennämme autosta kaikki tarpeelliset varusteet ahkioon. Matkaa on jalkaisin vielä noin pari kilometriä.

Viimeinen pysähdys tapahtuu kallioisen mäen alla. Ahkio jää tähän ja varusteet on kannettava mäen päällä olevaan kuvauspiilokojuun. Lähdemme kulkemaan kantamuksinemme kapeaa mäelle nousevaa polkua pitkin.

Iskä siirtää tavarat nopeasti piilokojun sisälle ja lähtee tarkastamaan, että lintujen talvipäivän ateriapaidat ovat kunnossa piilokojun ympärillä. Siirryn piilokojun sisälle ja alan sytyttää tuikkukynttilöitä. Kynttilät antavat valon ja lämmittävät piilokojun mieluisaksi.

Lintujen ruokinnat ovat kunnossa ja iskäkin siirtyy piilokojun sisälle. Tämän jälkeen alkaa kameroiden laitto. Avustan isää, kun hän asettaa kameroiden objektiiveja kuvausaukkojen läpi kaikkiin suuntiin.

Aamu valkenee hitaasti, mutta varmasti. Nousevan auringon kajo näkyy itäisellä taivaalla. Iskä herättää minut ja kuulen kun tiaisten ääni rikkoo sarastavan metsän hiljaisuuden. Vähin elkein ne tulevat syömään pitkän ja uuvuttavan talviyön jälkeen.

On aamun sininen hetki ja valo on väriltään kauniin sinistä. – Vielä ei ole kuvaamisen aika. Annetaan metsän asukkaiden tehdä rauhassa aamutoimiaan, sanoo iskä. Aurinko nousee ja valon määrä lisääntyy kaiken aikaa.

Samalla lisääntyy myös ruokintapaikalla olevien lintujen määrä. Syömässä käy talitiaisia, sinitiaisia, töyhtötaisia, hömötiaisia, kuusitiaisia, keltasirkkuja, punatulkkuja, käpytikkoja ja närhiä. Otan tiukan otteen jalustalla olevasta kamerastani ja kuvia syntyy tasaiseen tahtiin. Kameroiden raksutus ei häiritse metsän asukkaita.

Ruokaa riittää kaikille ja se mahdollistaa linnuille selviämisen seuraavan yön koettelemuksista taas seuraavaan päivään. Nautin kuvaustyöskentelystä täysin siemauksin. Välillä pidän taukoa ja syön eväitä tai lepään muuten vain.

Kaunis talvipäivä kuluu leppoisasti. Kuvia eri lajeista kauniissa talvipäivän valossa syntyy kiitettävästi. Tunnelma on leppoisa niin kujan ulkopuolella kuin sisäpuolellakin. Kanahaukan varoitukseni rikkoo hiljaisuuden.

Lyhyt talvinen päivä alkaa siirtyä hämärän suuntaan. Pikkuhiljaa yksi jos toinenkin ruokailija poistuu metsän suojaan ja alkaa valmistautua pitkään ja pimeään talviyöhön. Viimeisten ruokailijoiden mentyä alamme valmistella kotiinlähtöä. Onnellisena kommin tavarojeni ulos kaja.

Tämän jälkeen alkaa paluumarssimme ensin ahkiolle ja sieltä autolle. Matka hämärtyvässä talvisessa metsässä sujuu hyvin. Mieleni on valoisa runsaasta kuvasaaliista johtuen eikä kotimatka tunnu väsyttävältä.

LIINA HEIKKINEN (taulu 11784)

Päijät-Hämeen Mänttäreiden tapaaminen

Maanantaina 26.1.2015 klo 17.30 alkaen Lahden Aikuiskoulu-tuskeskuksessa (Kirkkokatu 16). Ohjelmassa muun muassa Mänttärin suvun ja Liikkalan historiaa, sukutuotteita ja tutustumista sukulaisiin. Kahvituksen vuoksi ilmoittautuminen 20.1. mennessä. Tiina Nikkiselä, 040 132 1798/tiina.nikkinen@gmail.com tai Jorma Mänttärille, 040 576 4150/jorma.mri@gmail.com.

Kuva: Marko Wahlström

Päijäthämäläiset koolle. Päijät-Hämeen Mänttärin kokoontuivat ensimmäistä kertaa viime vuonna, jolloin tapaaminen keräsi mukavasti väkeä.

Pääkaupunkiseudun Mänttärin tapaaminen

Maanantaina 5.10.2015 klo 18–20 Astoria-salissa (Iso Roobertinkatu 14, Helsinki). Luvassa musiikkinautintoa, innoittavia esityksiä ja kohtauksia hyvässä seurassa. Tiedustelut Atte Helmiseltä sähköpostitse osoitteella attehe@gmail.com.

Sukututkimusjaosto

Sukututkijat kokoontuvat tarvittaessa. Yhteyshenkilönä toimii Timo Huovila (050 591 5786, timo.j.huovila@kympp.net).

Mänttärin sukumuseo

Avoinna heinäkuussa sunnuntaisin kello 12–18 ja muulloin sopimuksesta soittamalla Markku Kujalalle numeroon 0400 539 268 tai Sirkka Kujalalle numeroon 05 366 5190. Museo sijaitsee Liikkalassa Mänttärinmäellä (opasteet Asemankulma-tieltä). Kahdessa aitassa on näytteillä vanhaa suvun esineistöä.

Kuva: Marko Wahlström

Museon avainten haltijana toimii nykyisin Markku Kujala.

Seuraa tapahtumatietoja verkkosivuilla osoitteessa:

**www.niinipuu.fi/
tapahtumat**

MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYS ry.

PL 2, 46901 Inkeroinen
Sähköposti: manttari@niinipuu.fi
Internet: www.niinipuu.fi
Pankkitili: FI18 5200 0650 0017 50

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja:

Kaisu Venäläinen
Salmintie 135, 49490 Neuvoton
+ 358 40 520 0243
kaisu.venalainen@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja: Ari Lehtomäki
Jokelankuja 59, 46900 Inkeroinen
+ 358 400 975 042

ari.lehtomaki@niinipuu.fi

Sihtööri:

Erkki Mänttärin
Vesitorninkatu 15 B, 45160 Kouvola
+ 358 40 820 4477, erkki.manttari@niinipuu.fi

Taloudenhoitaja:

Sari Riivari
Valkjärventie 112, 49540 Metsäkylä
+358 40 848 3169, sari.riivari@niinipuu.fi

Nuorisotoiminta:

Marja-Leena Vainio
Pekantie 36, 46800 Myllykoski
+ 358 40 584 0093, leena.vainio@niinipuu.fi

Sukutuotteet:

Aila Huovi
Liikkalantie 743, 46900 Inkeroinen
+358 40 737 5238, aila.huovi@niinipuu.fi

Jäsenrekisteriasiat:

Timo Huovila
Koulutie 19 b, 46800 Myllykoski,
+ 358 50 591 5786, timo.huovila@niinipuu.fi

VALTUUSKUNTA 2013-2016:

Puheenjohtaja: Anssi Paasivirta (taulu 10793)
Arhotie 5, 00900 Helsinki, +358 400 815 418
anssi.paasivirta@niinipuu.fi

Varapuheenjohtaja: Olli Sipilä (taulu 10775)
Jousitie 11, 01280 Vantaa
+ 358 40 516 5414, olli.sipila@niinipuu.fi

Jäsenet:

Atte Helminen, Vantaa (taulu 2319)
Aila Huovi, Kouvola/Liikkala (2951)
Timo Huovila, Kouvola/Myllykoski (2007)
Eero Jung, Kotka (1940)
Ari Lehtomäki, Kouvola/Liikkala (11022)
Auli Makkonen, Hamina (5390)
Aarre Muurman, Hamina/Neuvoton (2381)
Erkki Mänttärin, Kouvola (11496)
Esa Mänttärin, Espoo (10790)
Jarkko Mänttärin, Jyväskylä (3940)
Jorma Mänttärin, Hämeenkoski (11480)
Maria-Riitta Mänttärin, Kotka (2948)
Pekka Mänttärin, Hamina (2186))
Tuomas Mänttärin, Helsinki (3978)
Tiina Nikkinen, Lahti (5838)
Kristiina Nivari, Helsinki (3914)
Markku Pakkanen, Kouvola/Inkeroinen (2852)
Timo Puhakka, Helsinki (10648)
Sari Riivari, Hamina/Metsäkylä (8087)
Kari-Matti Sahala, Pornainen (14495)
Riitta Siren, Espoo (6986)
Vesa Wakkari, Nurmijärvi (5511)
Kaisu Venäläinen, Hamina/Neuvoton (2847)
Reetta Väänänen, Kuopio (15740)

Contact person in North America:

J. Arthur "Art" Jura, (taulu 10856)
30 Robins Road, Union, Maine 04862, USA,
artjura@msn.com

SUKUTUOTTEET

UUTUUS

NIINIPUUN VARJOSSA – MÄNTTÄRIN SUKUYHDISTYS 80 VUOTTA

Uutuusteos kertoo Mänttärin Sukuyhdistyksen vaiheista vuodesta 1934 tähän päivään. Kirjan on toimittanut Leena Morottaja. Ulkoasu ja taitto: Silva Lehtinen. 120 sivua.

25 €

ELÄMÄNPOLKUJA

Suvun jäsenten kirjoittamia elämäntarinoita 1900-luvun alkupuolelta. Kovakantisen kirjan koko on 210x230 mm. 240 sivua. Yli 150 valokuvaa. Toimittanut Eero Mänttari.

15 €

50 €

MÄNTTÄRIN SUKUKIRJA

Kaksiosainen sukukirja sisältää tiedot kaikista suvun jäsenistä. Koonnut Eero Mänttari.

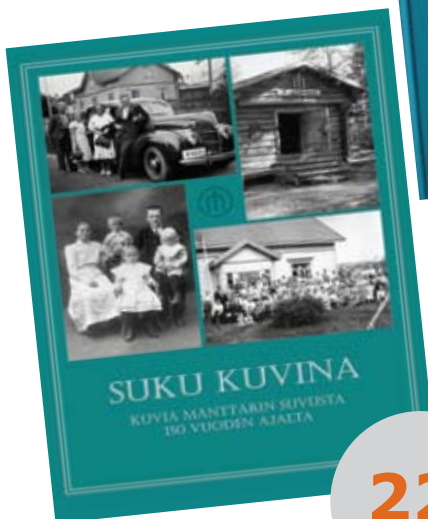
SURUADRESSIT 10 €

Valitse tilatessasi lauseet seuraavan numeroinnin mukaan:

1. Sinuun, Herra, minä turvaan. Minun aikani ovat sinun kädessäsi.
2. Jeesus sanoo: Minä olen ylösnousemus ja elämä, joka usko minuun se elää, vaikka olisi kuollut.
3. Täällä Pohjantähden alla on nyt kotomaamme, mutta tähtein tuolla puolen toisen kodon saamme.
4. Emme unohda muistoa kaunist, hyvää. Viime leposi olkoon rauhaa, syvää.
5. Opetä meille, miten lyhyt on aikamme, että saamme viisaan sydämen.
6. Hiljaa, hiljaa kuljen tietä ikiuneen, silmäni mä suljen, aika levon on.
7. Muistoa kunnioittaen. Adressipakkauksessa mukana muistolauselista.

Adresseja on myynnissä myös Anjalankosken Juhla- & Hautauspalvelussa, puh. 0400 354 477, www.anjalankoskenhautauspalvelut.fi

22 €

SUKU KUVINA

Kuvateos esittelee Mänttärin sukua 150 vuoden ajalta.

Voit tilata kaikkia sukutuotteita puhelimitse tai sähköpostitse

Mänttärin Sukukirja, sis. osat 1 ja 2	50€
Elämänpolkuja -kirja	15€
Suku kuvina -kirja	22€
DVD -sukulevy	2€
Sukumerkki, rintamerkki, kultaa	42€
Sukumerkki, riipus, prässätty, kultaa	65€
Sukumerkki, riipus, hopeaa	35€
Isännänviiri 5 m. (8-12 m. salko)	65€
Isännänviiri 4 m. (6-8 m. salko)	55€
Pöytästandaari	35€
Sukupinssi	1€
Adressi	10€
Ekokassi	5€

Sukutuotteet verkossa: www.niinipuu.fi/tuotteet

Avaimenperä	4€
Lehdykkä sulatustyö, 10x10 cm laatta	15€
Lehdykkä-kaulariipus	15€
Solmioneula, kultainen merkki, neula hopeaa	100€
Korvakorut, kultaiset	140€
Korvakorut, hopeiset	70€

Tilaa puhelimitse 040 737 5238/Aila Huovi, sähköpostitse: sukutuotteet@niinipuu.fi, postitse: Mänttärin Sukuyhdistys ry, PL 2, 46901 INKEROINEN

Laskun saat tuotteiden mukana. Hintoihin lisätään postikulut. Tuotteita voit ostaa myös suvun tapahtumissa.

KORVAKORUT

Kultainen 140 €/pari

Hopeinen 70 €/pari

SUKUMERKKI

Rintamerkki, kultaa 42 €

Prässätty riipus, kultaa 65 €

Hopeinen riipus 35 €

SUKUPINSSI 1 €

Ekokassi 5 €

Avaimenperä 4 €

ISÄNNÄNVIIRI

* pituus 5 m (8-12 m salko) 65 €

* pituus 4 m (6-8 m salko) 55 €

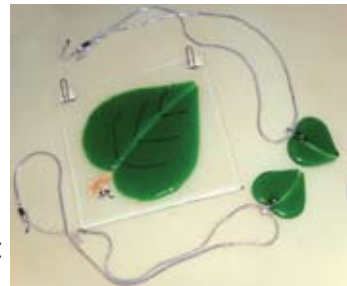
SOLMIONEULA

Kultainen merkki, neula hopeaa 100 €

PÖYTÄSTANDAARI

35 € sis. marmorijalusta ja tanko

15 €

LEHDYKKÄ SULATUSTYÖ, 10x10 cm laatta, 15 €

LEHDYKKÄ-KAULARIIPUS 15 €

MÄNTTÄRIT JA 90-VUOTIAS SUOMI -DVD 2€

Mänttärin Sukuyhdistyksen DVD -levy (2008). Toimittanut Eero Mänttari.

TUKIMAKSUT voi maksaa suoraan verkkopankkiin

Aiemmin Niinipuun keskiaukeamalla ollutta tilaus- ja pankkisiirtolipuketta ei jatkossa enää erikseen paineta.

Kaikki sukutuotteet ja Niinipuun tukimaksun samoin kuin Sukuyhdistyksen toiminnan tukimaksun voi nyt maksaa suoraan verkkopankin kautta tai pankista saatavalla pankkisiirtolomakkeella.

Merkitse tilisiirtoon alla olevat tilinumero ja viitenumero.

TUKIMAKSUT

Sukuyhdistyksen toiminnan ylläpitämiseksi

ja Niinipuun -lehden kustantamiseksi

kerättävät tukimaksut voi maksaa allaolevien pankkitietojen mukaan.

Merkitse seuraavat tiedot verkkopankin maksuohjelmaan tai pankkisiirto-lomakkeelle.

Tilinumero: FI18 5200 0650 0017 50

Saaja: Mänttärin Sukuyhdistys ry.

Viitenro: 3900

Halutessasi voit myös maksaa samalla kerralla vapaaehtoisen summan toimintatukea yhdistykselle. Verkkopankin tai pankkisiirtolomakkeen viestikenttään voit eritellä Niinipuun tukimaksun (10 e) ja vapaaehtoisen toimintatuen määrän.

SUKUYHDISTYS ON ENEMMÄN KUIN ENNEN!

SUKU-UUTISET
VERKOSSA

www.niinipuu.fi

NIINIPUU -lehti

vain
KYMPIN
TUKI-
MAKSULLA
10 €

SUKU-
TUOTTEET

lahjaksi
tai omaksi
edulliseen
sukuhintaan

Tilaa

Niinipuu myös
ystävällesi

vain

10 €/vuosi

Verkosta:

www.niinipuu.fi/lehti/tilaus

Sähköpostitse:

tilaukset@niinipuu.fi

Puhelimitse:

Aila Huovi + 358 40 737 5238

Löydät meidät Facebookista ja Twitteristä!

Twitter: @NiinipuuMedia

www.facebook.com/niinipuu

NIINIPUU 22

ilmestyy 2.4.2015

teema: Kädentaidot ja käsityöläisyys

YRITTÄJÄ

Varaa ilmoitustilasi ensi kevään
numeroon alk. 50 €

sähköpostitse: ilmoitukset@niinipuu.fi

puhelimitse + 358 40 520 0243

LUKEMISTA
PÄÄSIÄISEN
PYHIKSI !

